Массе а мехкий пролетареш, вlашаrlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГlАЛГlАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шера дезз • ШИНАРА, 9 июль, 1974 шу. • № 82 (5373). • Мах 2 кап.

С. М. КИРОВА ЦIЕРАГlЧА «ДИНАМО» ЯХАЧА ЭЛЕКТРОМАШИНОСТРОИТЕЛЬНИ ЗАВОДА БОЛХЛОШКА, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКИ БОЛХЛОШКА, ГlУЛАКХЕРЧА НАХАГА

Деза накъостий!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето дlайха моаршал хоатт шуга теттара дохкха хlахоатт кхаьгlдаларна — къахьегама овсарле лаккхьара пхе шера задани хаьал хьалха, кхаь шеран баь беттан кхочушдарна.

Дега дайка хет заводе цу хана чуьь электродвигателаши аппаратурон дика дикаrla. техника хургйолаш, дукха яхарганоле хьаьа хилар, производстве рентабельность лаккхьаьлар белгалдакхха.

Лачкн планий керла тlа къа[illegible] овсарле лаккхьера хьакъехьарча баьха шуь опыт боакха мах бе йоаrlаш и.

Шуь толлаю къайга гойт, хагаь сешаш предприяте социалистически ехь хила вlашаrlъелла, кадаш техническ lалашгьеш производство тоаеш, боллой профессиональни говзал лаккхьеш хила, цу тайпарча коллективе продукци архашагы лаккхдара йоккхий торонаш хьакхоллалга а царех бизза пайда эцаrа а.

КПСС ЦК-ва лоа, деза накъостий, оаш къахьегама овсарле лаккхьеш дальа толамаш чlоагlдаре дегlадоаладари, 1974-чу шера тlаьйца декхараш кхочушдеча керда толамаш дахари цlаьсrlча пятилетка задании хаьал хьалха кхочушдаьхьар.

Л. И. БРЕЖНЕВ,
Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Генеральни секретарь.

Пятилетка доьлаrlча, кьоастамбеча шера дукхаrlа деьттадара йоавлеи хьайбийн продукташ кийчдара тlехьа йоаржаьча Ерригсоюзни социалистически ехьа юкъе а баха тlаьхьа декхараш кхочушдара дерригда низаш оарцаrlдаьха кхаьхьегаш ба Нохч-Гlалгlайчен юрта бахама къахьегамхой. Цу даьхье укх шера цар дика ка а боал. Карарча шера хьалхарча ах шера итогашо хьа мальоккхара республика хьайбаш леладерашо дуьл, шура, фуьаш, тха дакхара, укх продукташ пачхьалкхенга йохкара халкъбоахама планаш дикка тlехкхочушдьаьй, кхаш леладерашо чуьна доладьд дика хьайбаьа алат, чуьйкна кийчду хьайбашта доакъар а.

Дукхаrlа хьайбай продукташ яхар кхоачаш хилара хьайбай боахам доакъарна lалашбарах тийна да. Из мадарра дига я доаrlаш хашахьа йоаrlаш йола кийчо я из доакъар lалашде йоалепнай республикера дуккlа колхозаш совхозаш.

Партийни хьисапе йоакхо а ер lалашду хьайбашта доакъар Грозненски района «Загорский» совхозе. Лаьрххlа дlавlашагlъелла доакъар lалашду бригада я укхаза, цунна дlавlашагlъелла мел оьша техника а йолаш. Эзар соагlа гектар тlачlоагlъаь мел оьша техника а йолаш. Эзар соагlа гектар долча аханна кхеш совхозе доакъара культураш: эспарцет, люцерна, овц-горохови смесь, хьажкlаш, кхмараш. Совхоза механизаторашо шерра юкъехкхул доакъар кийчдара дикаrlйола технологи. Аьла дьакха буц касарах улаш йоакъаь на [illegible]

ДОАКЪАР КИЙЧДАРА — ХАДДАНЗА ЙОАКХО

[illegible], арсlаrlа дlаеттачул тlаьхьаrlа активни ж[illegible] ен а йоакъаю укхаза. 600 тонн соагlа йол, 2500 тонна силосх хlаязе а кийчъяьй доакъар lалашдарашь. Из планал дукхаrlа я.

Дика вlаштlехьдаьхкка иштта доакъар lалашдаьа Гудермесски районе «Кавказ» яхача колхозе «Дружба» совхозе, Ленина цlераrlча наурски колхоза, «Горец» яхача Урус-Мартановски совхозе, кхы дукхахча боахамашка.

Доакъар кийчдара балхаш укх шера дика лел аьа йоаш оа бlарача республика хьайбайча. Бакъда хlаьта а цаьrlа дуьлакха йоакхо я оа болх вlаштlехьбаькхачl Гудермесски, Сунженски, Урус-Мартановски районашкарча боахамий совхозаш чуьйоллара план хlаьнлахьа кхоачагьа хуьйнад, план кхоачаrьа гарга я Ачхой-Мартановски район а. Йол lалагьа дикаrlа мел план 35—37 процент кхоачашъяьча Гудермесски, Надтеречни, Шалински, Шелковской районашка.

Йол кийчъяра балхаш чlоагlа ледара лел цу даькъе план 6—10 процент мара кхоачаш на яьча Грозненски, Назрановски, Сунженски, Урус-Мартановски районашка, хlаьта лоамай районашка — Веденски, Советски, Ножай-Юртовски — йола а беннабаь йол lалашъе. Эгара дукхаrlа баьча витаминни хьоар дакъекхача Наурски, Гудермесски, районашка а 30—36 процент мара цуй план кхоачашъяьа.

Республика районашка укх шера йоакхий тороваш я кхоачаш хилал а мачуьа соаrlа а доакъар кийчде: дика хьайкъай дlайлйна а ерий тlаьхьна а баьцаш. Йолаш йолча торенах боала пайда эза беза. Доакъара база чlоаrlъяра къахьегамой оарцаrlа бахар партийни, советски, кхыйола общественни организацей, юртбоахама органий декхар да. хlаьта цу rlулакхе хьалхе лелие а къахьегамхоашта юкъе шерра социалистически ехь йоаржаеrа вlаштlехьдаккха а деза цар.

Укх шера хаьт-неста хулача йоачама ихатегт кхаьнкара балхаш. Бакъда хlаьта а цукха дукхаrlча боахамашка шийча мел йоа йола ха эзаьа ца йоаеш доакъар lалашдеш ба. Дукхаrlен дикаrlен доакъар lалашдара моральни материальни безаш совбаккхар дукъа, республике кхайнаьча конкурсе дакъа лоацаш я доакъар lалашду бригадаш, звеньяш, доакъар доаккхаш а кийчдеш а йола комсомольско-магирхой коллективаш, баьца витаминни хьоар доакхха, хий доахача дукхача шерашта йолча культурни даьгlеаашта rlулакх ду вовзаш.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацей, боахама органий декхар да доакъар lалашдара дукхаrlа колхозай, совхозий болхлой, комсомольцаши магирхойи юкъе а овсарле шераrlа социалистически ехь царна юкъе йоаржаяр.

Хоаш да доакъар lалашдара даькъе мел доархlам болаш а хьакхаlаш. Укх шера республика районашна социалистически дукхаrlа дlайийнай уж, хlаьта царех дукха дакъа дlалоец силоса йийнарашо. Цул соагlа ка йола алат чуйнса мукъадаьначча кхашка уж дlаюош а и цхьайола колхозаши совхозаши. Керттера дар да хьажкlий кхашка ду балхаш дика а агротехнико маккхара а делга. Хадданза йоакхо е еза хьажкlаш лелача звеной, царна овачуьнга, доакчуьнга хьажа беза боахамий кулгалхой, специалисташ.

Кийчлеш дола доакъар дика хилар доархlаме rlулакх даларе хьежна доакъара кхоамбенга а из ка таллийтавга а вlаштlехьдаккха деза. Доrlа кlел ухийташ йол таллийта йаш ц, хlаьта из искусственно йоакъаега вlаштlехьдаккха а деза. Къаьстта йоакхо е еза сенажа силоси кийчъяра, баьца витаминни хьоар даккхара, цу доакъарий дикал лаккхьара.

Боакха доархlам болаш да машинашна хьакха йеш боладача конаш тlара бух кулг-нара хьакха дахарххlа бригадаш вlашаrlйоахар. Из доаrlаш да къаьстта доачаш районашкарча боахамашта.

Ма[illegible] дукхаrlа пайда эцаш лелаь еза цхьайолча боахамашка кийтъаь дукхача шерашта йола культурни даьгlаш.

Партийни, советски организацеш, халкъа тlахьожама органий декхарийла а доакъара база чlоаrlъяра даькъе чакхдоакха мероприятеш, цу хьакъехьа оттаьь планаш кхочушъяра rlулакх масса хана шоай бlарrlкlала доттаде.

Укх шера дикен дукхен тайп-тайпара доакъар кийчдара тlаберзабаь хиль беза хlанз кхашка къахьегам бараша юкъе партийни комитеташа, моттигера Советаша, юртбоахама органаша, профсоюзни комсомольски организацеша беш боа организаторски политически болх.

БАЛХАШ СИХДАЬД

lуйрийна малх хьалбаьлча дезз маьркlама ха хаьаллалца духаш дол Грозненски района «Горячеисточненский» совхоза [illegible] кхашка лелача комбайний, тракторий, автомашиний моторий rlар-тата. Укхаза къахьегамхой шоай дерригда низ тlабахийтаб ханнахьел доза ца доаш дерригда алат чуйнка даккхара.

Цу боахамо гурахьа дийна алат чуна хьаккхара ардаре къаьст-къаьсти а доахаш. Хlанзале а механизатороашо хьекха касарах баьлаб 700 гектара тlера мукхи 160 гектар горохи.

Алат тувацача шоай дийнахьара балха нормаш тlехкхоачаш а еш къахьегаш ба комбайнераш С. Дальдаев, В. Лобанов, Г. Левина, кхыбараш.

Деррига алат балха 10—12 дийнахьа чуна доаш денлад механизатороашо.

Р. МАЛЕВ.

КПСС ЦК ПОЛИТБЮРО, СССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕИ СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

СОВЕТСКИИ АМЕРИКАНСКИИ ПАЧЧАХЬАЛКХЕНАШТА КЕРТЕ ЛАТТАРАШ КХОЗЛАГlА ВlАШАГlКХЕТАРА ИТОГЕХ

КПСС ЦК Политбюрос, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето хьежар советски американски паччахьалкхенашта керте латтараш кхозлагlа вlашаrlкхетара итогех болча КПСС ЦК Генеральни секретара накъоста Л. И. Брежнева баьча хоамага. Бизза къоабалбир Советски Союза делегаце баь болх а, СССР-а США-и юкъе йола юкъметтигаш чlоагlъяра а машар, дунен юкъера кlерамзле хилийтара а мискала маlаш долаш хиначча чакхъяьнначча переговорий политически итогаш а.

1974 шера 27-ча июне денз 3-ча июле кхаччалца Советски Союзе КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатела нов. Н. В. Подгорне, СССР Министрий Совета Председатела нов. А. Н. Косыгина, СССР кхьача мехкешцарча rlулакхий министра нов. А. А. Громыкос США Президентаца Р. Никсонаца [illegible] переговораш советско-американски юкъметтигаш [illegible] йола Йоакха хоаме я, царр rlо лу дарен юкъера кхоахаш кхы дlахо а хlаьдбара а тайп-тайпара долча социалистически системаш йола пачхьалкхенаш машаро цхьана эхара принципаш дунен юкъера юкъмотгигашкахь чlоагlъяра а, из доаrlаш да СССР-и США-и халкъий хьаштанца а дерригача дунен тlара машар чlоаrlбара хьаштанца а.

КПСС ЦК Политбюрос а, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо а, СССР Министрий Совето а дега тоам хулаш белгалдоаккх парте а Советски пачхьалкхено а машара Программа лерраrlа вахаре кхоачашъяр бахьан долаш укх тlехьарча шин шера советско-американски юкъметтигашта юкъе оалангара позитивни хуьцам хиннача хилар.

Хьалха шоаза вlашаrlкхетарах — 1972 шера г. Москве 1973 шера июне США-я — кулгаш яздир СССР-а США-и юкъера юкъметтигий Лардаш, ядерни тlом ца хилийтарах йола Соглашени, ракетанте дуьхьалача системашта доазув дехкарах йола Договор, стратегически тlелатара герзашта доазув дехкара даькъе пхьаь долча ма доарех хана йола Соглашени сайпа боакха доаргlам болча документашта, хlаьта иштта, машаре цхьана дахаре принципий лерда тlа шин державана юкъера юкъмоттигаш къастабий кхьача политически документашта.

Советски американски кулгалхой кхозлагlа вlашаrlкхетара чlоагlъяьб шин держава лоацам хилар, [illegible] кхьача стратегически тlелатара герзашта доазув дехкарех дlахо а kleзаттбарех стратегически тlелатара герзаштах доазув дехкарех лелашдара. Хьалха вlашаrlкхетадай тlача хана цу даькъе даь дола керттера документаш хьисапе а эцаш барт баьб шинна а мехка ракеташта дуьхьаларча системашта доазув дехкара, вlашаrlдага а болаш ядерни герзаш лаьттам кlал тохкаш бара дlахо доазув дехкара, стратегически тlелатара герзашта доазув дехкара тlеберзабаь дlахо болх бара, паччахьалкхений арсеналашкара химически герзаш дlадаьккхара тlадерзадаь rlулакхаш дара. Из дерригда а доарлlам болаш хьалхашка дахар да машар чlоаrlбарен вlашш тешам боларен наькъ тlа, дунен тlара кхоьан кlаьбар чlоаrl а ду но.

Принципиальни доарлlам болаш ба документаш тlа дlалаьа боле тlема кхерам, къаьстта ядерни а дукха вах хlаллакъбу кьаьлоа герзаш а юкъе доладайта тlом бар къаьстта а дlаьаккхара, герзаша къийлуьга доазув дехкара а, юкхера а дlадаккхара а, хьаьнцара кьайлаа хьакъехьа а стратегически тlелатара герзашта доазув дехкара, [illegible] чlоагlъяра юкъ тlа дlадаьархаш, хьакъехьа шоашта тlайца декхараш кхочашдаро rlулакх дерга.

Цу тайпара [illegible] ша, цар чуьбаха вlеновне кхьаьаела гlиреаш дара даьхе кхьаькъа къахьегара хьакъ кхесла из лерда соглашенеш. къаьстта а экономически, промышленни техническ цхьанъ къахьегара хьакъехьа rlоrдара дукхача хана а из Соглашени шинна а оаrlоно цхьана къахьегаьяге кердара хьакъехьа дlахо чlоагlа хьалхашкахьа дlададар да. Йизза цхьатарра боаъо хьалхашкахьа вlаши пайданеи долча хьакъе шинна а мехкашта юкъера юкъмоттигаш дегlаяхкар, дерригача паччахьалкхений бокьонаши хьашташи лархlакъонашца ра шоашта тlайца декхараш доарлlаме фактор я дунен халкъашта юкъера хьал дlахо тоадаран дунен халкъашта юкъера цхьанакъахьегаьяге шорддаран.

Европе чlоагlа машар хьабара доарлlаме rlулакх хургда цу континенча тlа кхерамзлеи цхьана къахьегарен хьакъехьара совещани толамца чакхъяьнхар. Шаьхе а оаrlо лерхlа переговорех хьахилараша паччахьалкхенашта керте латтараш совещани дахаре гаргарча хана чакххьхара тlа дерга хьаьа, из доаrlаш хургдар Европе дерригача дунен даьраде хьаштахьа хьаштаре.

Боакха доарлlам болаш да ООН Кхерамзле Совета йоазаш йолча резолюцей ларда тlа Гаргарча Малхбоалене машаре rlулакх къоастадара шоай политик дика а оаrlоно бакъ[illegible], из деш доарлlаме эза дегаза Гаргарча Малхбоален дерригача халкъий законни хьашташ, палестински халкъ юкъе а хьеш, хlаьте цу районе еррига паччахьалкхений яха бокъо хилар а.

КПСС ЦК Политбюрос, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето дега тоам я хулеш белгалду советски-американски лерда вlашаrlкхетар СССР-а США-и юкъерча юкъметтигий исторе чуьь йоакха оаrlув а хина дlаоттар, хlанзар ханарча доарлlамерча проблемий хьакъехьа дукха принципиальни барташ дарга цо доаллар. Дерригача советски халкъо хьадлоаш чакхъяьннача переговорий итогаш.

КПСС ЦК Политбюрос, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето дlакхайкаду КПСС XXIV съезда решенеш, цо тlаийца машара Программа, дунен халкъашта юкъера rlулакхий хьакъехьара вежарха долча социалистически мехкаша вlаши барт а баь болча ляхарца чакхдаьхь болх дерригlа дlабахь, агрессивни империалистически низий тlайлаь болх вlаштlехьаш социалистически содружество, чlоагlъе, СССР экономически политически низ дlахо дегlабоаrlа, советски наьха бахара хьал айдела lалашде, лаьтта чlоагlа машар lалашдара хьакъий социальни прогресс хилийтара мангатагlа де шоаш кийча хилар.

КПСС ЦК-и СССР Министрий Советеи

КПСС ЦК Политбюрос СССР Министрий Совети хьежар КПСС ЦК Политбюро чакх, СССР Министрий Совета председатель А. Н. Косыгин керте а латташ хиначча Советски Союза делегаце яьча 1974 шера 18—21 июне Софе дlайахьача Экономически Вlашш rlо дара Совета XXVIII сессе итогех йолча отчетага.

Белгаладир, сессе решенеш социалистически паччахьалкхенаш, вежарха цхьана къахьегаьа дlахо дегlадоаладара, цар цхьоаrlон кхотадара чlоаrlдара, дунен социализма дунен халкъашта юкъера позиции сийн чlоагlдара боакха политически доарлlам болаш йолга. Экономически Вlашш rlо дара Советo 25 шера баьча балха итогаш толаме хилар тешал дола тешал да социалистически мехкаш масса а оаrlорахьара гаргазараи айхь цхьана rlулакхаш леладарам тlаерзаваь йола КПСС, вежарха йолча коммунистически болхлойн партей интернационалистически политика котьяларa. Цар боакъонца чулаьнар экономически халкъа дахар хьа яьа айхаp rlулакхе, цар хьа маш интернациональни хьакъ lаш организационни вlашш тардеш йола халкъий барт боле содружество хьалхалейтара социализм оалак тlара толамаш тlа хилар.

КПСС ЦК Политбюрос СССР Министрий Советол дикха мах бу вежарха йолча партийн паччахьалкхений кулгалхоша СЭВ XXVIII сессера моаршал луш массане а дlахо йодача хана а массе а йодачьошка социалистически мехкаший цхьоаrlон кхотадари чlоаrlдарe, социалистически экономически интеграце Комплексни программа лерраrlа вахаре де чакхьа, Экономически Вlашш rlо дара Совет чlоагlъе, СЭВ а социализма мехкий экономически цхьане rlулакхаш леладара дунен халкъашта юкъерча кхьача организацей а болх эрrаболхаш тоабе лоlам болаш хьакхайкадаь хилара.

КПСС ЦК Политбюроси СССР Министрий Советои лерхl СЭВ XXVIII сессе оттаь мероприятеш чакхъяхаро социализми коммунизми хьалъяра декхараш кхоачашдеча вежарха долча мехкий низаш кхы а эффективнеrlа планаrlа дlаийсе а вlашаrlтоха а rlо дерга. Цуьна, тlаьха иштта rlулакх дерга социалистически содружества социальни прогрессе, машарен дунен халкъашта цхьана къахьегарии доаттабеча къоасама хьашташ кхоачашдеча социалистически содружества низи дунен халкъашта юкъера дlахо чlоаrlъяра rlулакх я дерга.

КПСС ЦК-и СССР Министрий Советои СЭВ XXVIII сессе СССР делегаце баь болх къоабал я баь компетентни советски органашта тlадилдар сессе решенеш йиззан ший ханнахьел кхоачашъяр lалашдара даза дергдоацар делга тlа а хилар.

МАШАРИ КХЕРАМЗЛЕНИ ДУХЬА

Дерригача дунен халкъашта юкъера rlулакхаш дикача оаrlорахьа хувцадаларна lаьлаьмате боакхача доарлlаме да Советски Союзеи Америка Вlашаrlкхийттача Штатийи керттера кулгалхой вlашаrlбеттабалар. Эгара хьалха белгалдаккха доаrlа, хьалха вlаши дуьхьал лаьтта дунен тlа эгара низ йоламаrlа йола шин пачхьалкхе, хlанз тайп-тайпарча политически системех йолча пачхьалкхенашна вlаши цхьана rlулакхаш леладарен тlема кхерам дlабаккхара рен аьаьъе тlа наар. Коммунистически парте, цуй Центральни Комитето, Советски пачхьалкхено махадаш вахаре чакхйоахаш йола дунен халкъашта юкъерча rlулакхий хьакъехьарча Ленински политика керда толам ба из.

Деррига дунен лерт дилла ладуьгlаш цар хlанз Москве КПСС ЦК Генеральни секретарa Л. И. Брежнева, кхьача советски кулгалхоша Америка Вlашаrlкхийттача Штатий президент Р. Никсон вlашаrllахетарга, нига цар къоастадеча деминаш. Еррига адамий кхерамзле lалашъяра, адамий вахар тоадара, советски американски пачхьалкхенашта юкъера вlаши цхьана леладу rlулакхаш дlахо мерлара тlадерзадаьча дукхача новкъашта барт бе вlаштlехьдаьннад Москве.

Оаха, lилман-тохкама института болхлоша, цар тlара къоабалъеш хьаллацац Коммунистически парте, Советски пачхьалкхен арахьара политика, цар дунен халкъашта юкъе машар чlоаrlбара чакхдоаьа lалламате доккхий исторически rlулакхаш. Цар дог уваоттаду, хьинар совдоахаь тхох хlаране социалистически Даьхе баьхьан кхы а дикаrlа къахьета.

С. САНГАРИЕВ,
Нохч-Гlалгlай исторен, меттен, литературан lилман-тохкама института директор, философски lилмай кандидат.

КПСС Центральни Комитета Генеральни секретара Л. И. Брежнева Америка Вlашаrlкхийттача Штатий президента Р. Никсонаи юкъе Москве хиначча переговорашка лаьrl ца лучча тергама дагуьлlаш хилар тха установка коллектив. Берригача советски наьха дегаш rlоздеха а переговорий итогаш. Цу итогаш белгалдоах КПСС Центральни Комитето, цуй Политбюрос, къаьстта Генеральни секретара накъоста Л. И. Брежнева lаьлламате дукха низ ца кхобеш къахьегар бахьан долаш дунен халкъашта юкъера кхохкам дlабаккхара процесс шай парте а правительство а лерхlаш махаллара дlайоаьта.

Тхоашка доаrlача даькъе оаха деш лу кхы дlахо а доккхий къахьегаш толамаш дахара машар чlоаrlбара rlулакха тхоай дакъа юкъедахьа.

Н. ВЕДЕРНИКОВ,
В. И. Ленина цlераrlча нехахьтта чакхдоахача завода № 5—6 йолча установка воккхаrlйола оператор, Социалистически Къахьегама Турпал.

1974 шера хьалхарча ах шера республика колхозийи совхозийи фермий коллективаша баьча балха итогаш хьадьокх вlашш яхь лелаеча районий хьоккхамаш, дукхаrlа хьайбай продукташ яха, укх кийчье тlаийна социалистически декхараш республика хьайбаш леладераша иштта кхоачашдаьд.

Бlарчча республике rlоалала лаьрхlача дуьл, шура, фуьаш, тха паччахьалкхенга йоххара халкъбоахама планаш тlехкхоачашъяьй, хlаьта соахка хьалхарча ах шера хиначул дуьл 15 процент, шура фуьаш 6 процент дукхаrlа дехкад.

Республика хьайбаш леладераша яьхха из котало — КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага дальа Кхайкарла къахьегама лаккхьарча хьоккхамашца жоп хилар да, укх шера, пятилетка къоастамбеча шера социалистически декхараш кхоачашдара къахье харагlдаьна доккха хlама да.

Бакъда хlаьта а ах шера итогех гуш да йолаш йолча торонех массанахьа бизза пайда ийна боацалга. Дукхача фермашка хьадла а сайпа кlеэнга яьхтаб шура, кlеанга тlахкетийтад дуьл, гулдаьа фуьаш, дукха lаьхара дисад доахан, боагlача бесса лелебаь фермашка зоовететинари болх.

Соахкарча кlезигаrlа дальхкад дуьл Ачхой-Мартановски, Наурски, Шелковской районий боахамаша. Дуьл доахара план кхоачашъяьй Веденски, Гудермесски, Назрановски, Урус-Мартановски районашкарча цхьаьлоачча боахамаше, хlаьта дукха а колхозаши совхозаши 300 килограммал кlезигаrlа йоазал долаш доахан паччахьалкхена дlателаш.

Соахкарча кlезигаrlа ех кай шура Веденски, Назрановски, Ножай-Юртовски, Советски, Шелковской районий боахамаша.

Паччахьалкхена дукха декхарийла болаш чакхняьккхаь ах шу Грозненски районерча йоагlара оллазараш леладераша, хlаьта фуьаш паччахьалкхенга доккара республика планаrlа ахалел соаrlа ер цу района йоагlаш я. Районо тlаlдиса 3,2 млн фуьаш. Соахкарча кlезигаrlа дехкад фуьаш иштта Ачхой-Мартановски, Наурски, Урус-Мартановски, Шелковской районашка а.

Цу даькъе кlелхашта кхоачамбоаларий да «Птицепром» треста чудоаrlача болхаьий балла тlехь. Фуьаш доахара план цу треста совхозашо 87 процент мара кхоачашъяьяц, хlаьта тlадисаь 2,5 млн фуьаш.

Кхы а да ах шера планаш кхоачаш ца еш дика боахамаш. Иштта паччахьалкхенга дуьл доахара план кхоачашъяьяц 5 совхозо, шура йоахара план — 6 совхозо, фуьаш — 3 совхозо.

Дуьхи, шурей, тхай доахара планаш кхоачашlъяьяц «Загорский» совхозо, дуьли шурей йоахара — «Назрановский», «Эккажевский», «Горец» яхача совхозаша.

Планаш кхоачашъяьяц Староюртовски птицефабрико, «Джалка» яхача шалински совхоза а.

ВlАШИ ЯХЬ ЛЕЛАЕЧА РАЙОНАШКА ТlЕХКХОАЧАШЪЯЬЙ АХ ШЕРА ПЛАН

1974 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА РЕСПУБЛИКА ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРАША ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ ЙОХКАРА ХАЛКЪБОАХАМА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР

1974 шера 1-ча июлага (процентаца).

районаш	дуьл: Хьалхарча ах шера план кхоачашъяр	дуьл: 1973 ш. 1-чу ах шера хиначул процент	шура: Хьалхарча ах шера план кхоачашъяр	шура: 1973 ш. 1-чу ах шера хиначул процент	фуьаш: Хьалхарча ах шера план кхоачашъяр	фуьаш: 1973 ш. 1-чу ах шера хиначул процент	тха: Хьалхарча ах шера план кхоачашъяр	тха: 1973 ш. 1-чу ах шера хиначул процент
Ачхой-Мартановски	118	98	111	105	124	95	102	91
Урус-Мартановски	109	112	114	104	109	94	100,4	105
Веденски	129	108	2-зза	99,1	172	143	104	100,3
Ножай-Юртовски	102	109	155	75	120	108	100	107
Советски	96	112	160	91	118	112	76	61
Грозненски	108	129	104	109	87	100,5	104	106
Сунженски	110	124	93	105	115	119	142	84
Гудермесски	109	111	127	107	197	182	72	79
Шалински	120	153	116	112	107	108	117	52
Малгобекски	106	115	108	110	226	221	139	98
Назрановски	101	121	101	95	138	151	121	107
Надтеречни	87	122	100,1	115	171	150	120	126
Наурски	114	90	112	101	155	97	102	99,7
Шелковской	114	99,1	108,9	97	151	83	105	97
Ерригачу республике rlоала	110	115	106	106	103	106	107	[illegible]

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНИИ АТЕИСТИЧЕСКИ КХЕТАМ ЛУШ

КПСС XXIV съездан, цул тIехьагIарча КПСС ЦК Пленумашён, социалистически дIахIоттараш [illegible] республикин партийни организацеша [illegible] дешара шера хоадамболлаш дола гIуллакхаш чакхдаьхад коммунистийн парте боадарийн идейно-политически кхетам лаккхбара.

Партийни дешара ерригача звеньяшка еш хиннача занятей кертера чулоацам айхха буззабенна бар КПСС XXIV съезда, парте ЦК апрельски декабрьски (1973 ш.) Пленумий материалашца, СССР 50 шу январия новкъоста Л. И. Брежнева йича докладаца, во машар безача нахий Дерригдунен конгрессен эри даьха лаьтташ карадераедаь ткъо шу деларца г. Алма-Ате хиннача торжественни заседани даьча къамаьлашца, хIаьта иштта КПСС Нохч-ГIалгIай обкома X, XII пленумий социалистически, дукха кхийдича доархIамеча проблемашца а.

Партийни организацеша дIам шоай балха юкъъоттиге лоаттадоьд кIоаргIен массе тайпарен занятей чулоацама анализ яра, ладувгIарий сакхетам лаккхбаран цар производственни общественни хьинар лIадарах дешаро а воадействи тахкара дешаш. Чакхдаьннача шера политдешаро ерригача звеньяшка республике дешаш хиннай 52481 саг, цу даькъе 38724 коммунист а волаш. 1972 — 1973 дешаро шерачул 2774 саг дукхагIа ба уж.

Къаьстта чIоагIа теркам тIаахийтаб республика партийни организацеша ладувгIарашта интернациональни атеистически кхетам луча партийни дешара система лоархIам лакхбара, бакъдар наха юкъе кхетама болх бергбола лектораш, докладчикаш, пропагандисташ, политинформатораш кийчбара.

ДIадахача шера дикка дукхагIа яр атеистически интернациональни темаш Iомаеш йола семинараш. Соахка интернациональни дешаш Iомадир 334 семинаре, дакъалоацаш 7858 саг а волаш, цул хьалхарча шера 200 семинар мара ца хиннача метта.

Цу семинарашка кертерча дакъе укх тайпара проблемаш Iомаяьй: «Пролетарски интернационализмах дола марксистско - ленински Iилмен хIанзара хан», «Националистически дынен тIехьадисараш дIадоахилта — интернациональни кхетам балара эша тьалаш», «Нохч-ГIалгIайчене социализм хьалъеча юкъа динна классеши классовая къовсамий», кхыяраш.

Цу семинарий кертера декхар ладувгIарий интернациональни кхетам лаьбар, халкъий доттагIал чIоагIдар, республика халкъий исторе мабоаргIара классовий Iилман ларда тIехь лоархIам белга Iелашдар, советски патриотизма уйланшеи кардача исторически общноста — советски халкъах ше хилар довзийтал деша нах хьалкхебар.

КПСС обкома политпросвещене Цено пропагандисташта, ладувгIарашта новкъостала дукха материалаш кийча а еш дIаккахыйтай интернациональни атеистически дешай хьакъехьа. Интернациональни проблемаех лаьца Iилман-практически конференцеш яра методически разработкаш тийкнай.

Укх тIеххьарча хана республикерча партийни просвещене сето атеистически болх бара белгтала система хьахиннай, шина хоадамболлаш йола организационни формаш а йолаш. Теоретически семинарешка, школашка, хIандакза бола беш болха курсашка, марксизма-ленинизма сайрийнарча университете атеистически балха организатораш, пропагандисташ, лектораш кийчбаран цар тоабаш лакхъерах массаэра сеть хьаяй. Цудухьа тIа-тIа дукхагIа хулеш боагIа политдешара системе атеистически кхетам луш бараши ладувгIараши. Иштта, цкн шу хьалха Iилман атеизм Iомаеш 30 семинар яр, 621 саг чу а лоаташ, хIаьта 1973 — 1974 дешара шера болх беш хьаяз 286 семинарски группа, дешаш 6377 саг а волаш. Дуккьал цул хьалха дIадахача шера дешаш хиннача книсбича а шоззен ахаззен совгIа хул уж.

ДIадахача шерашка а санна семинарашка Iомайир «В. И. Ленина дынахи кипазахь» яхе проблема. Iилман атеизма массаэра курс, бакъда дукхагIча [illegible] (... группе), дIадахача шера Iомайир къахьегамхой материалистически мировоззрени хьаяри дIаяхача замана тIехьадисача гIулакхашна къовсам доаттбара» яха проблема.

Интернациональни атеистически проблемаш Iомаяьраш партийни пропаганда методика дIайоаяйр, ладувгIараша шоай коллективашкеи бахача наха юкъера интернациональни атеистически болх мишта вIаштIехьбаьнхаб хьа. тойташ практически заданеш кхоачашъйр, рефераташ кийчьйр, занятешка уж йийшачул тIехьагIа, ладувгIараш шоай коллективашка Iилман-атеистически темаех лаьца лекцеш ешаш, атеистически сайренаш чакхйоахача дакъа лоацаш, бахача наха юкъе а Iилман-атеистически пропаганда еш хулга Iалаш а хош.

Интернациональни атеистически кхетам балара проблемаш Iомаяьча дукхагIбола семинарски группашка, къаьстта г. Грознерча Староппромысловски, хIаьта иштта Гудермесски, Шелковской, Назрановски районашка а занятеш вахарца, коллективашка кхетам балара кхоачашдеча практически гIулакхашца айхха бувзам болаш чакхйоатар.

Иштта, Назрановски районе болх беш яр 28 теоретически семинар, цу даькъе 16 «Пролетарски интернационализмах дола марксистско - ленински Iилмен хIанзара хан» яха проблема Iомаеш, кхыраш. Цу семинарий ладувгIараша шера 130 реферати лекци кийчйир, цу даькъе 26 гIалгIай меттала а йолаш. ХIаьта ладувгIарех цхьабараш шоаш кийчъяь лекцеш коллективашка ешаш хиннаб.

Город Грознерча семинарски группай ладувгIарашех лектораши атеистически темаех лаьца дукхаь укх харарча шера бить беттал 3100 [illegible] йийшай.

Семинарски группашка дешаро, партийни просвещене системе чIолла лекторий кадраш кийчъяро торо хулийт атеистически темаех лекцеш ешаргбола кIочехи гIалгIаехи бола нах дукхагIа хьакъоастабе а цар теоретически методически кийчо лакхъе а. Цу даькъе къаьстта пайдане лелар 137 саг дешаш а волаш шин шера болх беш хинна лекторий-атеистий республикански семинар. 14 мае цу семинара ладувгIарий КПСС обкома X пленумов XIV областни партийни конференцен [illegible] Iилман атеистически пропаганда [illegible] формаш [illegible].

[illegible] Грознерча горкоме Iилман-атеизма организаторашни пропагандисташни деша бегIа массаэра семинар болх беш йола. Цига дешаш хиннав 200 саг.

Iилман-атеизма пропагандисташ кийчбара доархIаме болх бу КПСС-Грозненски горкомерча марксизма - ленинизма сайрийнарча университето а. Цун факультеташка Iилман атеизма курс Iомбеш вар 279 саг. Царех дукхагIбола ладувгIараш атеистически темаех лаьца коллективашка лекцеш ешаш хилар. ХIаьта ца цар деш хиннача коллективашкарча партийни организацеша дика отзыв [illegible] пропагандистски практикех метташ оттайир. Факультетий ладувгIарий дешаре шу чакхдаьккхар «КПСС XXIV съездан парте Нохч-ГIалгIай обкома X пленумаш решенешка хьежжа къахьегамхошта атеистически кхетам балара декхарех» яхача темах йола конференци а еш.

Интернациональни атеистически кхетам балара проблемаш Iомаяьча 580 семинарски группе дешара шу теоретически конференцеш а еш чакхдаьккхар, хIаьта цхьацаннахьа уж йир общественносто шерра дакъа а лоацаш.

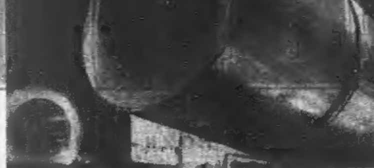
Республике даьча социологически тохкамаша хьа ма гойттара кагирхоех дикка дакъа дына Iоткъама кIала кийслу. Из теркал а деш промышленни юрта боахамеи организацеша атеистически зненей лардаш Iомаю 62 кружок вIашагIъеллаар, дешаш 1631 саг а волаш.

В июне хиннача комсомольски политпросвещене пропагандистий методически конференце «В. И. Ленина кагирхошта патриотически, интернациональни, атеистически кхетам балараш» йоаш дийцар. Цига кагирхой коллективашка интернациональни атеистически кхетам балара Iоаяь опыт йийцар, гIулакх тоадаре де дезар белгалдир.

Къахьегамхошта интернациональни атеистически кхетам балара даькъе укх тIеххьарча хена дукха дика эргалоаш хиннале а партийни организацеш из болх дIахо йодача хана кхы а кIоаргIагIен тералгIен боарждабе безаш я. ХIаьта дукха моттигаш хиннай политически дешар вай вахарва тарлургIоагIча уйлашта, харц гIулакхашта дуьхьал дерзаза хоаташ деладеш, цу лоархIамеча балла юкъе формализм хулийташ, хIаьта кертердар из ладувгIарий идейно-политически боарам лакхбара, цар коммунистически мировоззрени хьаяра даим тIадерзадаь ца хилар.

Дукхача партийни организацеша партийни просвещене системе гIолла интернациональни атеистически кхетам балара лектораш, пропагандисташ, политинформатораш кийчбара ледарло ю, кхоачамболлаш юкъеозаш бахача наха хьалхашка лекцеш ешара, беседаш яра теоретически семинарий ладувгIараш.

Л. КОДЗОЕВА,
КПСС обкома политически просвещене Цен заведующе заместитель.

Промышленноста тайп - тайпарча отраслешна: полиграфически, автомобильни, кхачан, кхыйолча тIаккхоачийт шиъ продукци бос болча металлашта обработка еча московски заводо.

Боккха теркам тIабоайтам леладу предприяте производительни процесс дайI ца алийтара гIулакхан потребителашка шиъ хьинахьа материал дIадоаьйтаьлгеи. ХIара дийнаьа итогаш из социалистически [illegible] карагIдаьнарашта, хIара болхлоачун довз шиъ балха толамаш. Цунахи [illegible] безаш пайда эца хоаш хилара чIоагIа новкъостал хул коллективана балха толамаш дехара юкъе.

СУРТА ТIА: продукци дIахьайта кийчъеш я.

А. ВОЛОДИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

БIАЬХЕИ СИЙДОЛЕИ КЪАХЬЕГАМА НИКЪ

IуйрIйна бархI сахьат мара даьннадац. Чуйнна болх беш ба Грозненски ремонтно-механически завода коммунисти Мирчев Александр Васильевича кулгалдеча мехкдаьтта оборудовани ремонт еча, коммунистически къахьегама сийлен цIи леладеча участка токараш, электросварщикаш, слесараш, кхыча профессех бола болхлой. Цар ремонт а еш кийчъеш йола турбобураш, вертлюгаш, буровой насосаш чIоагIа эшаш я вай республикерча мехкдаьттахоштей бурув деттарашта. Цудухьа дукхагIа мехкдаьттеи газа кхаларах лоаттабеча къовсаме диза дакъа лоацаш бола доакъашхой лоархI шоаех цеха болхлоша.

Цхьа меттел ерригача заводе а башха-дика специалисташ хилара тарра цIи хеза дукха болхлой ба участке. Каст-каста кхоач цига сиха кхоачашде дезаш дола мехкдаьттахой заказаш. Иштта хилар кIаьбахача июнь бетта цхьан дийнахь а. Бурув тохача эшаш йола оборудовани сиха кийчъе езаш хиларах заказ кхаьчав. Цох лаьца дагаваллара участка коллективана керте латтача вокххагIволча мастера Мирчев Александр Васильевича кхайке чубех ше волча кабинете цеха мастераш, бригадираш, дикагIбола специалисташ.

— Ер заказ хьаьга делча бакъахьа да вай, — аьлар Александр Васильевича. Мастерашта, бригадирашта массехк специалиста цIи яьккхар. Эттара хьалхарчарна цар цIи яьккхарех вар вахлагIча разряда сварщик Иньютин Владимир Федоровича. Цул тIехьагIа из заказ кхоачашдара задана елар цунна. Шийна тIабилла болх даим цIенен биззан кхоачашбеш Иньютин хиларах дар из белгалваьккхар. ЛоархIамеи бехктоххамеи заказ кхоачашдара йилла ха кIезига яр. ХIаьта Владимир Федоровича дош делар шийх коллективана бенна тешам боа ца беш шиъ ханнахьа бурув деттарашна из оборудовани дIакхачийта. Ханал цхьа да хьаьха кхоачашдир заказ. Участка кулгалхоша, иштта заказчикаша чIоагIа баркал аьлар В. Иньютина.

Тиъьа ворхI шу дияд сварщикала болх беш но къахьега. Цу шерашка Iалашетте дика хийтта шиъ балхах. Цхьабакъда сварщика опыт йоахха яле а каст-каста дагавула шайца болх беш болча специалисташца. Са хьехарко ва-оал Владимир Федоровича сварщикий бригадана керте латтача Грачев Иван Филипповичах, хIана аьлча цо цуна дукха новкъостал ду верда, дар довзийтара. кийчъю продукци дикагIа хилийтара. Шийна опыт керда балха бакъкача наха дог раьза долаш дIалур ва Иньютин а. Укх тIеххьарча 10—15 шера тиъаьх къона специалист кийчваьа, шоай хьехархо санна балха тIа хьалха латташ, шоай новкъостанта хьонхам телаш ба уж а. ХIана Владимир Федоровича сварщика говзал Iомадеш Черимшев Владимир Алексеевич. Шийна хургIола професси къоачча специалиста евзаловийташ, балха говзал кIоаргIа йовзийташ дукха болх бу цо, цудухьа укхана чIоагIа раьза ва къона сварщик.

Иштта къахьегача Владимир Федоровича завода болхлошта юкъе эггара хьалхарчарна делар коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи, ОТК болхлой тIахьожам боацаш продукци дIадала дош хилара бола тешам. Кийчъю продукци дикаи тIехдиннеи хилийтарал совгIа оасаре къахьегама ветерана. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 180—200 процент кхоачашдю. Цудухьа эггара хьалхарчарна шийна пхе шера задани кхоачашъярах рапорт делар. Иштта шоашта кхоагIдаьнар дIа-юха довзийташ, дикагIйола опыт дIахьа луш, эше шоайла новкъостал деш, тIехьавусаш вао шоашта тIакхевеш кхы а дукха болхлой ба участке. Царех ба хIаьлехьа пхе шера план кхоачашъяь бола бригадир Грачев Иван Филиппович, Гончаренко Николай Петрович, кхыбараш. Селхачул тахан дикагIа, таханарчул кхоана дикагIа къахьегаргда яхача лоацагIа болх а беш шоай а, иштта шоаш болх беш болча участка коллектива а сий лакхе доаттадерех ба уж.

Производствени хьонхамаш дика а долаш хьинаре къахьегарах шийх декхар чакхдоаккхилга лархIаш Владимир Федоровича. Общественни балха тIа а хьинаре дакъа лоац. КхойтталегIа шу да профсоюза цехкома председатель декхараш во кхоачаш, заводе дикагIболча агитаторех лоархIаш а ва. Делкъийга болхлошца салоIача хана нагахь да додах Владимир Федоровича царна керда газеташ журналашта ца дешаш. Цудухьа шоаш салоIача хана цунга хьожаш хул болхлой, хIана вай меннара а доаьл араьхьара а керда хоамаш довзийтаргда вайна профсоюза вожака итташ дувцаш хул уж. Нагахь санна участкера моллагIа болхло вагогаш хиача, е вIагIара торо во йолаш болхлоех саг волга хайча царна эша новкъостал дара оарцагIоаьл профсоюзни активисташца цхьана. Шийца болх беча казаша безаме, Iинерза, тоаш ва. Цудухьа массане лоархIаш сийдеш ва Владимир Федорович.

Владимир Федоровича къахьегама никъ сийдолаш хилара тошал деш да цунна тийна дукха совгIаташ. Уж дIаяздеш йоазош дарах, бархаш яхарах кхоъ массела сона да цун къахьегама книжка. СССР мехкдаьтта доахача министерства сина шиъ Сийлен грамота, «РСФСР социалистически кхьа отличник», «Мехкдаьтта промышленноста отличник» яха значокаш, «1973 шера социалистически кхьа котвальниар» яха значок а парна юкъе. Завода сийлен книжка тIа йихьай Владимир Федоровича цIи, хIаьта завода Сийлен доска тIа укх тIеххьарча шерашка Iа да довккаш хьалтеха довл цун портрет. Иштта сийдолаш дIахо бахьа ларбI во шийна къахьегама никъ.

В. КОСТОЕВ.

ПАЙДАНЕ СЕМИНАР

Укх деношка кхалнакъа арIанара, кхоалегIа семинар хилар КПСС Назрановски райкома заседаней зале. Цига гулбеннарашта хьалхашка «КПСС ЦК декабрьски (1973 ш.) Пленума решенеш кхоачашъе районна къахьегамхой оарцагIбахасе гIулакха юрта Советийн профсоюзни организацейн болча лоархIамахи декхарехь» доклад йир парте райкома хьалхарча секретара С. М. Бекова.

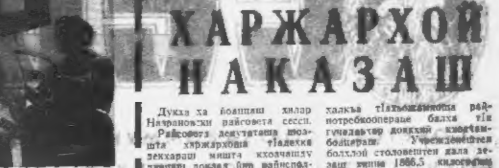
Цо дийцар юрта Советашеи профсоюзни организацешеи дешача дикача гIулакххех, цар балха тIа долча кхоачамбоацарех, района бебоига кхалнах тIахьийхар КПСС XXIV съезда решенеш валаре кхоачашъеча хьинаре дакъа лацаре.

Семинаре къамаьлаш дир райсовпрофа председателе М. М. Джандигова, района прокурора помощника ков. Хамзатханова, райпромкомбината кхалнакха Совета председатела М. Цечоевас, райзагса кердача обрядех йолча комиссе председатела М. Богатыревас, кхычар.

Семинаре дакъа а лаьцар къамаьл а дир КПСС Нохч-ГIалгIай обкома кхалнаха юкъе беча балха йолча отдела заведующе ков. Межидовас.

А. САГИЕВ.

СОВЕТАШИ ВАХАРИ

ДИЗЗА КХОАЧАШДЕ ХАРЖАРХОЙ НАКАЗАШ

Дукха ха йоаццаш хилар Назрановски райсовета сесси. Райсовета депутаташа шоашта харжархоша тIадехка декхараш мишта кхоачашду дувцаш доклад йир райисполкома председатела Ф. Тамаева.

Трикотажни фабрикагареи кирпичашка еча заводагареи дIанийсхача района промышленни предприятеша кхоачашйир дIадахача шера продукци арахецарея цунна реализаци ярея план, дика толамаш даьхад укх шерача, аьлар цо.

Дега тоаш кулаш белгалдаккха безам боагIа дуккхача наха тIехьаюсаш хиннача трикотажни фабрикас долла толамаш. Укх тIехьарча шин бетта фабрика коллективо цхьоалагIча кварталие ше де ца кхуйш дисар кхоачашдир, хIе бетта план 101 процент кхоачаш а ди.

Пхе бетта план кхоачашдир «Электроинструмент» завода, пельзавода, маьхк еча завода, хьун боахама, промкомбината коллективаша.

Дика хIама карагIдаьнад юрта боахама болхлошта. Ломшача хана 10 эзар гектар совгIа лаьтта аьнар. Ломбача хана дIайийр бIаьстан култураш.

Уж толамаш даьхача шоашкара доагIа дакъа лаьцар Совета депутаташа. КIаьнга бац шоай декхараш ма доаргIара кхоачашдеш бола депутаташ. Цар кхоачашду [illegible] харжархоша [illegible] наказаш.

Шоай город, юрташ хоза а дика тоаяь а хилар лоаш депутаташта 80 наказ даьдар харжархоша. [illegible] цо, царех 79 кхоачашдаьккхаьнагIа даьтIайнар. ХIаьта хоатIайнача наказех таххана дIа кхоачашдаьр 18 шера даш. 17 кхоачашдеш да.

ДIахо во дийцар гIалашта даьлларах, торговлен обществени кхачани сеть шерьярах. Город, юрташ тоаеш, тай юллаш, хий дуллаш цхьабола болх баьб. Бакъда, аьлар ков. Тамаева, харжархой дукхагIдола наказаш кхоачашделга вIашагIетталаьнадалаш. Из гIулакх гергара во латт. ХIаьа а кхоачашде долаьдаьнац 44 наказ. Харжархой наказаш кхоачашдара кIезига теркам ю Яндарерча, Пльиевскоенгий-Юртарча, Гамурзиевски, Насыр-Кертерча, Экажкъонгий-Юртарча Советаша. Цу балхе хьакъехьа доагIар хьадехал цар шоай массаэрча комиссешкара, ма боагIара юкъеоаш харжархой общественни организацеш. Харжархой наказаш кхоачашдара декхар дувцаш предприятей, организацей, совхозий производствени совещанешка. Масала, совхоз-техникума бехкагIа Яндаре хьал ца еш йисар клуб, типовой баьн. Яндаре хи тIа тIий тхайзар. Райпромкомбинат бехке болаш да Плиевскоенгий-Юрта юга гIорга ремонт еш бытовой технике мастерской хьал ца яр.

«Экажевский», «Октябра 40 шу», «Назрановский» совхозий, совхоз - техникума кулгалхоша цкн. Теркакиева, Дзейтова, Албогачиева, Цечоева кIезига терко ю харжархой наказаш кхоачашдара совхозий объединеча хьалхашка оттадаш уж кхоачашдара хьакъехьара дош. ХIаьта предприятешка, организацешка, учреждешка болх беча харжархоша дIадах шоай наказаш кхоачашдалар совхозий болхлой къахьегамен бытен хьалаш тоаделга. Харжархой наказаш кхоачашдеш Советашка, предприятешка, учреждешка, организацешна хьайна дика опыт лелара дIабоаржаю шига.

Харжархой наказаш кхоачашдаро новкъостал дергда кхоалегIча пятилетка къоастабеча шера декхараш, КПСС XXIV съезда решенеш толамца кхоачашъяра, аьлар Тамаева — ше доклад яь воалаш.

Цул тIехьагIа сессе дийцар халкъа тIахьожама районни комитета балхах дола дош. Районни комитета председатела З. Даурбекова цу хьакъехьа доклад йир. Халкъа тIахьожамхоша дакъа лоац халкъа боахама массе а моттиге, цар фийла бIарг хоаб общественни рузкъана, аьлар докладчика. Халкъа тIахьожамхочун декхараш дика кхоачашду Г. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода болхлоша Арчаков Сулейма, Берилло Любас, Шадыжев Бориса, кхычар.

Халкъа тIахьожама комитето цук органаши къахьегамхой 88 письмона, лотхьама тохкам баьб, царех 41 укх шера а беш. Царех 69 письмонаш лотишьамаш де доагIар деш жоп деннад. Халкъа тIахьожама комитето шиъ балха тIа кертера теркам тIабохийт социалистически рузкъа лечкъадерашца, доадерашца, кхоч ца бераша къоалам лоаттабара.

1973 шера апрель бетта халкъа тIахьожамахоша райпотребкоопераце балха тIа гучадаьхар доккхий кхоачамбоацараш. Учреждешта болхлой столовешта [illegible] заш хинна 1866,5 килограмм дулх бахача нахьта дехкад. ХIаьта цунах 1150 килограмм цхьоалагIча категореа шоаллагIча категоре дахьийтадар. Района правлене кулгалхоша доагIаш дола гIулакхаш из дар бахьан долаш 9,2 эзар сома маьхе социалистически рузкъа лотхьадаь 7 моттиг хиннай.

Халкъа тIахьожама комитета оттаьча предложенех района хинна уж кхоачамбоацараш дийцар КПСС райкома бюро заседане, партийни порядкагIа бозгIачарна бехк а бир. Балха тIара дIабаьхар района правлене председатель Х. Мостоев, «Кооперативни объединене» директор В. Варахоев, кертера бухгалтер Н. Сагов. Цар балха тIа гучадаьнех йола материал бехкебараш угаловни [illegible] кхаме оазра прокуратуре дIачуяннай.

Финансово - боахама бакъхьаш бина гучадаьлар Плиевскоенгий-Юртарча Совето бюджетин средствашта харжаш дIаяхийтар. ШтатагIа боагIа чул совгIа бола нах болхе доаттабарах цу Совето дIадаьхийтад 1200 сом тойгIа ахча. Юрта Совета председатель Р. Добриевеи секретара А. Ко[illegible] Торшхоева доал 1360 сом [illegible] 1973 шера [illegible] кхаме оазра материал прокуратуре дIачуяхха совгIа а [illegible].

Халкъа тIахьожама органаш, РСФСР гIолла [illegible] дикален уж дохкареш [illegible] хьалкхен [illegible] Нохч-ГIалгIай управлене [illegible] наказза хьажаб. [illegible] Массаза [illegible] гучадаьлар хIара [illegible] буока 30—90 грамм, [illegible] 100 грамм [illegible]. Халкъа тIахьожама комитета из доли укх шера 17 мае КПСС райкома бюро заседане [illegible] оттадир. Маьхк еча [illegible] цхьабола болхлой балха тIера дIабаьхар, хIаьта директора Парчиева административни бехк бир.

Вахаре иштта дола кхоачамбоацараш [illegible] доллаше а маьхк еча завода кулгалхоша уж дIа[illegible] ца даьхаш. Торговлен болхлоше контрольни тайпара [illegible] хIама а маьхка буока хьалха санна 30—90 грамм [illegible] тоаьш хул. ХIаьта вертихь маьхк 10—25 грамм дукхагIа е кIезагIа мара [illegible] ац.

Дукхаза тохкамаш [illegible] совхозий фермашка гучаделар [illegible] специалистийн бехкагIа санитарни правилаш [illegible] приемни пункте дIачуяхаш шура хила ма йоагIара [illegible] хилар. Фермай дукхагIбола доярки [illegible] хьежа чакхбоаккха [illegible] долаш бац. Шура [illegible] пхьегIаш шийлача а [illegible] сода тохаш а [illegible]. Из бахьан долаш шура [illegible].

«Октябрь 40 шу» [illegible] ТIой-Юртарча [illegible] приемни пункте дIайоалаш [illegible] шурий хьоашал [illegible]. В июне [illegible] пункте [illegible] боахама продуктий [illegible] хьожачех уж [illegible] болхлой хьежача гучадаьлар [illegible] шуре хий [illegible]. ХIаьта совхоза [illegible] техник Беркинхоев цу бехкана тIахьожама группе [illegible].

Кхоачамбоацараш теркал ца деш ба № 2 йолча [illegible] управлене [illegible] тIахьожамхой. ХIаьта цу управлене финансова балхига [illegible] кхоачамбоацараш [illegible] дир. Из бахьан долаш административни бехк бир [illegible] Эсмурзиевна, кертерча [illegible] Ансарова, [illegible] Хусеновна, кертерча бухгалтера Мурзабековна. Царех кхыбараш [illegible] бехкаш доагIа [illegible] отгIадир.

Ше чакхвоалаш докладчика аьлар уж кхоачамбоацараш хилара [illegible] халкъа тIахьожама комитета шиъ а. Вай халкъа тIахьожамхошта [illegible] массанегIа а кхачаш дIа. ХIаьта моттигаш я цхьайола халкъа тIахьожама группаш [illegible] тIа дIаязъяь хилар шера [illegible] цхьайккха хIама ца деш. Из лоа вай. КIаьнга новкъостал кхоач вайгара халкъа тIахьожамхошка. Предприятей, учреждений кулгалхоша халкъа тIахьожамхоех шоай гIоначи а лерхIаш уж теркалдац. Уж кхоачамбоацараш балха юкъера дIадаха деза.

А. САГОВ,
тха собкор.

КЪОНАЧАР ТЕХНИЧЕСКИ ТВОРЧЕСТВО ДЕГIАЙОАЛАЕШ

Кхо шу хьалха Ленински пионерий ди дездеш Назранерча къонача техникий станце хьаеллар доккха совгIат дар тха городерча бераша. Эттара халагIа дар цу болх дIаболабалийтача хана. Хьея езар йоаш оборудовани, Iалашъе езар материалаш, эшар методически новкъостал. Цу хьакъехьа тхона чIоагIа тIо хии къонача техникий республикански станце директора Е. Г. Бойцова, методисташи В. В. Воробьева, Г. С. Симонова.

Массехк бутт мара бисабацар В. И. Ленина цIерагIча Ерригсоюзни пионерски организацена хетаьа республикански яхьаш дIайолаьла. Тхона хьалхашка латта кертера декхар дар мамогта дикагIа яхьашка дакъа лацара командаш кийчъелга.

Бераша беррига шоай ниэ дIалора моделаш кийчъяра. Аьхха цхьан тIулакха шеко я цар: делаш хургйий-теш кийчъеш моделаш? Уж эттара хьалха кийчъеш хиларца, говзал кIезига хиларца дар из. Хьакхьчар карагIдаьннар тохка ди. Сигала уаргIйолх бераша кийчъяь ракеташ, самолеташ, хи тIа гIодда долаву кемаш. Итташ берий бIаргаш да хIара моделага хьожаш. Деганагiое йолаш курале хьеш уж шоай къахьегамо хьакхелчачунга.

Дукха ха йоаццаш Гудермесе чаккхьалар кагирхой техническе творчества яхьаш. Цига хьинаре дакъа лаьцар тха дешархоша. Цхьа лагIа йолча ракетий моделаш кийчъярашта юкъе массарел кот а аьнна чемпион хилар Шадыжев Мурадах. Дошо знак а, I степена диплом а, мах бола совгIат делар цунна. Республике чемпион хилар автомобилий модель кийчъяьча Халухаев Султанах а. Массане а дог уаоттадеш дар хьалхара толамаш.

Дукха хIа ца Пьсаре къонача техникий станца болх бе волаенна. ХIаьта а дикка толамаш даха вIаштIехьадьнад цун доакъашхой. Республикехулача яхьашка, выставкашка хьинаре дакъа лоацаш я. Котаалоаш йоахаш а хьабоагIа Назранера къона техникаш. Цар счета тIа хIанзехва а да дукха I—II—III степени дипломаш, иштта ВЛКСМ обкома, просвещене министерства, къонача технически республикански станце грамоташ.

Геттара боккхача лоархIаме да къонача техникий станце балха дешархоша дакъа лоацаш хилар, кагирхой техникашна безам чIоагIа хилар. Технически кхолламо бераштна йоазийт техникарча чоалханеча техника тайп-тайпара оагIонаш, доккха новкъостал ду кагирхошта къахьегама говзалаш хоржача. Масала, тхо долча автомоделаш кийчъеш хинна Б. Хантыгов хIанз автодорожни техникуме дешаш ва. Радио дукхаезаш хинна И. Аушев радиоучилище деша вахав.

ХIанз къонача техникий станце болх беш 15 кружок я. Царна юкъе хьалхарча йоттагIе латт самолетий, ракетий, кемай, юртбоахама машиний моделаш кийчъе дешархой Iомабу кружокаш. Каст-каста районерча предприятешка экскурсешка хул къона техникаш. ХIаьта иштта оаха доттагIлен бувзам лелабу Орджоникидзерча Къилбаседа - ХIирийчен къонача техникий республикански станце доакъашхоша. Цунах боккха пайда боал шинна а оагIона.

Iаьнна бIаьстани каникулаш йолаш района школашта юкъе ракетий автомобилий моделаш кийчъяра яхьаш чакххьахар ваха. Цига хьалхара моттигаш яьхар массарел дикагIа ракетий моделаш кийчъяьча Дошлакъий-Юртарча юкъерча школа дешархоша Дзейтов Мусаси Марзиев Башира.

Къонача техникий станце чакхбоаккхача беррига балха эггара хьинарегIа дакъа лоац Долакха-Юртарча, ТIой-Юртарча, Дошлакъий-Юртарча юкъерча школаша. Станце масе хана болх беш йолча выставкера толашагIйола экспонаташ цу школашкара яраш я. Сентябре кхы а дукхагIа хургья выставкера экспонаташ.

ХIанз оаха вIашагIъехкай кино гойта Iомабара курсаш. Цига хьехархой Iомабу школашкарча аппаратураца болх бе. Августе хаххьаккха дерхI оаха къахьегам Iомабеча хьехархоша пионерожатешеи пионерлагерашка кружокий кулгалхой кийчбара хьакъехьа семинар.

Укх шера райфинотдела районни [illegible] кхаьчначунга [illegible] цхьайх станокашеи картинагашеи. Инструменташ Iалашъеча тхона массе а хана гIо ду «Электроинструмент» завода кулгалхоша. Цу деррига новкъостал ду къонача техникий станце болх дIахо тоабара.

Толамца дакъа лоацаш хилар Нясарера къона техникаш хIанз дукха ха йоаццаш хиннача республикански яхьашка. Тха дешархоша цига республике хьалхара моттиг яьккхар автомобилий моделаш дикагIа кийчъяра, шиъ призовой моттиг яьккхар кемай моделаш кийчъяра. Командаш яхьашка кийчъеш дукха къахьийгадар кружокий кулгалхоша П. П. Черница, Н. Я. Борзова, И. А. Арчакова, А. Д. Мальцева, кхыбараша.

Вай хана чIоагIа эшаш гIулакх да къонабарий технически творчество дегIайоалаяр. ХIанз, Iилман - технически прогресс шерра юкъейоагIача хана мехка хIара шера дукхагIа эш технически лакха говзал йола нах — инженераш, конструктораш, болхлой. Малав берех реактивна самолетаца сигала гIолла гобаха, е космосе ваха, кема капитан хила, е кино даккха ца лоаш. Цхьаьккха вал.

Къонача техникий станце кагирхоша Iомаю тайп-тайпара керда техника, дахаьу цуннара безам. Укхаза кагирхой Iомалу кемай, автомашиний, самолетий, ракетий бола беш бола моделаш хьаэ. Из бола дика карабеваьбу Сагов Iийсас, Оздоев Мусас, Вышегуров Дауда, Халухоев Султана, Арсамаков Iийсас, Гребенников Сашас, Гойгов Макшарипа, Газдиев Маьмада, кхы дукхачар.

Дешархой технически творчество дегIайоалаеш дуккхадар де вIаштIехьдаьннад укх тIеххьарча хана тха Назранерча къонача техникий станце. Цхьабакъда беррига районера дешархой цу балха юкъеоалийта ма йоьхIача, дIако ца эзараш дукха да. Из декхар дизза кхоачашделга станце болхлоех тийша ца Iеш, района а школаш а кулгалхоех тийша да. Цар боккъонца йоахко е еза берий технически творчество дегIайоалаяра. ХIаьта станци хила йоагIа методически центр. Цу гIулакха дIахо шерьъе еза станце материальни база. Станце балха эшар вIаштIехьдоаккхача дукхагIа йоахко е йоагIа районерча промышленни предприятеша, совхозаша.

Т. АБИЕВ,
Назранерча къонача техникий станце директор.

ЯЛАТ ЧУЭЦИЛГА СИХДАЬД

Укх шера ка болх ялат чуэца доладелла хьалхий, тIаьхьа-хIоттина. Масазза санна, гуралехь дийна ялат хьалдхагIа чуэца доладина Шелковской, Наурски, Гудермески, Грозненски районий бохамашка. Юкъхьерхьа ялат хьекна доладелла Ачхой-Мартановски района совхозашка.

Укх шера вай республика бохамашка 194,3 эзар гектар ялат чуйа деза (хьажкIаш йоцаш).

ХIара ялат чуэца доладелча участкашкара мукх хьаьхари ялари къаьста а долаш чуэц, хIана аьлча хасарах ахь а ийнеча беши ба яь. Цул совгIа иштта чуэцапа хьалча ялат дукхагIа а доккх.

Цу дикачу гIуллакхна терхаш бойлар соахка цхьайолча колхозийн совхозийн кулгалхошна.

Совхоза цийсдения кхоачамболларш теркал а деш Шелковской района колхозашна дагь эзар гектар совгIа ялат хьекхо Iо а дилла хь аьрдаз.

Аьрдачул тIехьагIа хьа фу хилнеш?

Шелковской колхозашна юкъара дакъхIача хIара гектара тIера 18,8 центнер, Грозненски района бохамашка 14,3 центнер, Гудермески района 16,0 центнер йоалла.

Вай республика бохамашка хIинаре 36 эзар гектар совгIа хьекъад, цунах 12 эзар гектар совгIа аьодий. Юкъера лаьрхIача эрригаче республике хIора гектара тIера 16,7 центнер хьекхай.

Укх районшка Ачхой-Мартановски, Урус-Мартановски, Шалински, Сунженски районий хьокхка ялат тхо. Массанахьа мукх кхачам латт. IотIаделхаче догIаннаш бохамашна дехкаре хнана дика новкъостал ду турахь дийнача кIира фийг билара.

Республика ялат кхелерашна денна дош кхочушдау. Из хьаькхх механизаторашта карагIдуьлларашна.

Сунженски района Ленина цIерагIча колхоза председателяла Мовсене Муслимана къамел доллш по темам белар укх шера хIора гектара тIера 30 центнер ялат доккхаре хиларх, из соахка хинначул 3 центнер дукхагIа я.

Украински, Белорусски, Казахски ССР, Ростовски областа механизаторий тIехьхьа хьал а доецаш сиха чуэцарал совгIа болх цIенна бара з техника овсарле лаккхьара а тIехьа къовсам бовржабаь къахьегаш ба Грозненски района бохамашкара механизатораш. Эггара чоалханерча хьалашка болх бергболаш кийчъялй комбайнаш.

Ялат чуэцалга дика дIадолалаьа Грозненски шурий совхоза комбайнераша Жуков Оллхазара, Кагерманов Сайде, Денисенко Василе, кхыбараша.

Цхьан бадха дийнахьа 52 гектара тIера ялат хьекха хасарах Iодиллар ЦхьоалагIча май цIерагIча колхоза комбайнера Ибрагимов Лаьчас.

Дика вIашIтIехьадаьккха дIахьу ялат чуэцыйта Грозненски района Ленина цIерагIча колхозе.

Дроздаенко Владимир Федоровичо укх шера тIехьа эггазлагIа ялат чуэца араваьлнав. Цуьна цхьаьна болх бен 8 класс ньекха воI Николай ва. Ялат хьекха доладеннача хьалхара дийнахьа — 20 июне Владимир Федоровича шийволла 51 гектар хьакхар. Цабент дIатеххай кху а шинъ комбайн. Кхаь комбайнах латташ я из группа. КхоалагIа шу да Николая шин дааьна новкъостал ду. Колхоза комбайнераша дош деллад хIаране 700—800 тонн ялат хьатта дIакхачийта.

Сунженски района «Путь к коммунизму» цIача колхоза хIара бригаде оттаьш ялат чуэцара балхаш план я. Хьалхаре арлари къаьста долаш 996 гектар, хьоккхаше сердаш 4190 гектар ялат чуэца лерхI колхозхоша. Цхьан комбайно 115 гектар, цхьаьн жатка 250 гектар хьекхи колхоза ялат итт дийнахьа чуийца даргда.

Дика къахьегараш моральни материальни совгIаташ тергалолаш мероприятеш оттадай.

ХIинаре ялат чуэца ца деза-ча Надтеречни, Сунженски, Шалински районашкара комбайнаш болх беш я Шелковской, Грозненски, Наурски районий бохамашка.

Иштта шоайла новкъостал даро дахы дика аьттув хуьийт.

Х. МАХИТАРОВ,
агроном.

Пятилетан дикъагIча, къоьстанбеча шера дика хьувкъадахь турахь дийна ялат Грозненски района ЦхьоалагIча май цIерагIча колхоза кхаш леладераша.

Массехь ди хьалха мукх хьакха болабаьб уккхе. Укх шерарча хьувкъамах 80 процент бар хьаьхари арлари къаьста долаш чуэца дега ба колхозхой.

Ялат сихатIем цIенагIен чуэцара тIехьа шерре социалистически яль йоржалый механизатораша.

ХIанзле 848 гектар мукх хьакха хасарах Iодиллаьб. Моша кхаь дийнахьа хьакха кхи мукх 770 гектара тIера хьоа а эзаш 1020 тонн аьрдаьб. ХIора гектара тIера 20 центнер ынийна. Из ерригача районе юкъера лаьрхIача хуячул дукхагIа я.

Юкъ-хьеъара кхьича участкаш хьа а къастасш цIа хьалха а доладаьд хьацое. ХIанзле 250 гектар совгIа цIа хасарах Iодиллад.

Ялат чуэца доладаьча хьалхарча деношка а декхара хьенхаш гойташ хьабоагIа колхоза комбайнераш Биснев Евгений, цуьна штурвальни звено Сафонов Виктор. Шоллагlа шу да шу комсомольски звенашко кханна болх бу. Кхаь дийнахьа 120 гектар мукх ревки зовала хасарах Iобиллаб комсомольский агрегато.

Донсхой механизаторий тIаьхьакам хьал а доецаш дерригаш шиза тIадахийтадах пятилетна дикъагIча, къоьстамбеча шера хьувкъьам кхоибеш хаиакхьа чуэцара къахьегаш ба колхоза механизатораш.

Т. МАГОМАДОВ.

Сурта тIа: Биснев Евгений Сафонов Викторан комсомольски звенах мукх хьоьзаш а.

Автора сурт.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

Шинн аргIанарча заседание Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиумо дийцар Нохч-ГIалгIай АССР-е гIоала СССР Лаккхехьарча Совете хиннача хоржамийн итогех долей республикански транспортин управлене болх тоабара кхакъехьареш дешаш. Цига белгалдаьккхар СССР Лаккхехьара Совет хоржаре кампанен Нохч-ГIалгIай чухь къахьегамхоша дика дакъа лоацаш, къахьегача хьинар айдешна, политически сакхетам лакхбеш, парте XXIV-ча съездо хьалхашка оттадаь декхараш толанца кхоачашдара тIехьа кхы а чIоагIагIа къовсам лоаттабе уйла болаш чакхъялар.

Хоржамашта юкъе дакъа лоацаш хилар берригача харжархоех 99,90 процент бола нах. СССР Лаккхехьарча Совета кандидаташта тIехьа кхаж тессар: Союза Совет хоржача дакъа лаьцача харжархоех 99,73 проценто, РСФСР-е гIолла Къаьмий Совет хоржача 99,83 проценто, Нохч-ГIалгIай АССР-е гIолла 99,78 проценто.

Хоржамашка кийчауш уж дешн нийсденя кхоачамбоалараш а дIаза дисараш в белгаIа а даьха, республики Лаккхехьарча Совета Президиумо къахьегамхой депутатей районий, городий, юртий, посёлкоий Советий исполнительни комитетий теркам тIабахийтар СССР Лаккхехьара Совет хоржаш къахьегамхой балха айдешна хьинара политически сакхетами лакI ца балийтаре, укх шера планаши пятилетагIча пятилетка задненаш хьанал хьалха кхоачашъяра, шоаш тIаидIа социалистически декхараш кхоачашдара уж оарцагIбахара. Советий исполкомаша хоржамий кампани йолча хана советски болхаллий органех лаьца къахьегамхоша яьча замечанешта предложенешта теркам тIа а бахийта, шоай балха тIа дола кхоачамбоацараш дIадаха а шоаш тIаийца решенеш кхоачашъяра а хьадза доле гIулакхаш де деза.

Шоллагlча дешах доклад йир Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета транспортни управление начальника В. А. Надирова. Доклад яьнначул тIехьагIа къамельаш дир транспортни управление начальника заместителя В. И. Андреева, гIишлонийи автомобильни наькъий эксплуатаци управлене начальника Т. М. Дидигова, госавтоинспекци начальника Ю. М. Ильченкос, Грозненски горисполкома председатела заместитела Н. И. Костюченкос. Содоклад йир Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета промышленноста, гIишлошъяра, транспорта, бувзама хьакъехьарча массехьарча комиссе члена Н. И. Гiоовса.

Из дош дукхачу дакъа лаьцар президиума членаша Н. А. Эсмухамбетова, Т. Б. Летновскаяс, А. З. Дорогочинскис, Лаккхехьар-гIа Совета Президиума председатела заместитела М. А. Мамаева.

ТIехьара къамел дир Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председателa Х. Х. Бокова.

Президиумо белгалдаьккхар пассажираш дIа-юха кхуьлла-шерна гIулакх делген тоалеш транспортни управлене а цуна подразделенеша а цхьаболла болх бар. 1974 шера лайрхIача 45 организационно - технически мероприятех 24 кхоачашъяьй. Городашта юкъе автобусаш леларгйолаш 6 керда маршрут хьайийллай. ХIаьта республике чурча маршруташта 10 рейс тIаккхийттай. Городашкен городашта гонахьа лела 40 автобус хозагIа а йоккхагIа а ярашца хийцай. Грозней Гудермесен керда шин автотранспортни предприяти йиллай.

Водителий говзал лакхъеш, цар къахьегама дисциплина тоеш гIулакхаш ду, наькъашка цар беча балха чIоагIагIа тIахьожам лоаттабу.

Уж цхьадола хIамаш карагIдаьннадале а, транспортни предприятейн автоуправленейн балха тIа доккхий кхоачамбоацараш къоастаде деза дешаш да. 1974 шера оха бетта пассажираш дIа-юха кхуьлара план 99,4 процент мара кхоачашъяьяц управлене, хIаьта пассажиро - километрай хьахкъехьа — 96,9 процент. План кхоачашъяьяр Грозненски АТП-i, Сунженски, Гудермесски, кхыйолча транспортни предприятеша. ТIланагIа йоагIачул кIезигагIа а автомашинех пайда эцара коэффициента (оха бетта планагIа 0,643 хила йоагIача 0,543 мара яц из). Балха хьабахкара нах тIехьабусаш, болх ца беш маршруташкара юхабоагIаш, техническа тоаяь ца хиларах автобусаш наькъа ара ца йоляш хIара бетта ца еш юс дукха рейсаш.

Транспортни предприятешка планагIа доагIаш дола автобусашка хьажареш дац, царна ремонт яра график тейхаяц. Цудухьа автобусаш технически кийча хилайтареш царех пайда эцареш план кхоачашъяц.

Автопредприятей ремонтни база хила ма йоагIара яц.

Автомобильни наькъаш дика ца хилар бахьан долаш пассажираша деш дола гIулакхаш ма доагIара кхоачашдулаш цхьайолча городскойи городаш арахьарча маршруташка. Из бахьан долаш цхьайолча маршруташ дIайххача хьна бIарча е цхьадолча даьнкъе болх ма бейташ социелаш хул. ХIаьта болх беш йола автобусаш цу наькъашка шорттига лела езача отт, йох.

Къахьегамхой депутатий городскойи районийн Советий исполкомаша, автотранспортни управленейн цуьн предприятеший хIаьз а кIезига йоакхо ю пассажирий. ДукхагIйолча маршруташка иц нах автобусашта тIадоашара кийчъяь площадкаш, павильонаш, кхоалеш. Къаьстта во латт г. Грозне болхлой дIа-юха кхуьлара гIулакх.

Пассажираш дIа-юха кхуьлалга вIашIтIехьдоаккхача долла кхоачамбоацараш дукхагIа дакъе дешта доагIа водителаши ремонтникаши кхоачамболлаш ца хиларца, болх беш бараш тIа ца чIоагIбеш хиларца, автоуправленейн цуьна карарча предприятейн кулгалхоша цу гIулакха йоагIаш йола йоакхо еш ца хиларца. Кадраш ца хилар бахьан долаш хIара дешна болх ца беш 30-нега кхачалца автобус юс.

Автотранспортни предприятешка хIанз а дукха моттагаш е къахьегама дисциплина телхаеш, прогулаш еш. Аварешн дукха хул наькъашка, дIадаланза да мекка а болаш хьабовлаз водителаши автобусаш тIа еза дукха нах хушабелга. ХIаьта автотранспортни предприятей болхлошта массаза а хьалаш болх бара эша дика хьалаш.

Таксомоторни парка болх пассажирашта кхоачабеш бац.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиумо республикански транспортни управление кулгалхой В. И. Надирова, С. Х. Келоев, В. И. Андреев, къахьегамхой депутатий районийн городскойи Советий исполкомаш декхарийла йир укх соцам тIа белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадаха, пассажирски автопарка болх дIахо тоабелга а пассажираш дIа-юха кхуьлара хиланя социалистически декхараш дукхачага йовшаш кхоачашдалга а Iалашде. Къахьегамхошта гIулакх дара культура лакхье. ЛоргIатта укх дIа-юха гIоргболаш гIулакхаш де. 1974 шера ерригача [illegible] буьне маршрутанна автобусаш тIа нах тIахоашача площадкаш, павильонаш, кхоалеш йоал е.

Транспортни управление теркам тIабахийтар городе Грозне къаьстта промышленни предприятешна, гIишлошъяра организацешна, учреждешна болха сменаш йолалуче йистейоалачен хана нах дIа-юха кхуьлалга нийса вIашIтIехьдаккхара. КIирагIа пхо дийнахьа болх бе доладара дувзаденна шийн соцамца чIоагIъяь йола предприятешка болх бара ступенчати графикаш кхоачашъйита еза Грозненски горисполкомо.

Пассажираш дIа-юха кхуьлалга а автобусий парка бергига болх а тоабе лерхIаш, республикански транспортни управленена, автотранспортни предприятешта тIадиллад:

— эггара хьалхарча эргIахь водителаши ремонтникаши а болаш кадраш кхоачамболлаш хилайтареш чIоагIъяра гIулакхаш де.

— автобусийн таксейн водителашта, кондуктораштa, справочни службан ерригача кхача звенойн болхлошта кхъа беш бола кхйтама бола лакхбе, цар сакхетам а пассажирашта дикагIа гIулакх дара бола бехктоккхам а лакхбе, къахьегама дисциплина цIенахаштта лелайта, авареш йоацаш болх байта. Транспорте хьалхалаттарийн новаторийн опыт шерагIа дIайоаржае а дIайовзийта а:

— ревизионно - контрольни диспетчерски службашкара доагIар дукхагIа хьаьеха, автобусашкен таксешкен графикагIа мабоагIара болх байта. Автобусаш йоагIачул тIеха йоттилга, билеташ доацаш уж лелаелга дицзе дIадаккха;

— таксешта заказаш дара пункташа телефонашн дукхагIа хилайтара дош къоастаде. ЗIамига механизаци (автоматаш-компостераш, билеташ лохка автоматаш, кхыяраш) дукхагIа юкъейоалае;

— ремонтни подразделеней материальни-технически бухей снабжени тоае а чIоагIъе а, ремонт еш къахьегам вIашIтIехьбаккха, таксомоторни автобусийн паркаш технически лерттIа хулга овлангара тоаде;

— наькъа арайоалаьта хана автомашинаш лерттIа хилара чIоагIагIа тIахьожам лоаттабе, рейсашка йола машинаш техническа тоаяь ца хилийта, наькъа арйовлаш хIара водитель могаш-маьрша вий хьажа а болх беча хана контрольни проверкаш е а.

— автонаькъаш лаьхарех цара эксплуатаци ера управлене (н. Дидигов), горисполкомий райисполкомий теркам тIабахийтаб дукхха дола автонаькъаш кхоачамболаш тоаденза хилара. Уж тоадеш а кика лоаттадеш а, къаьстта дукха машинаш лелача маршруташка, гIулакхаш дахаз дергдоацаш хилара.

Республика Министрий Совета тIадиллад пассажирашта деш дола гIулакх дIахо а тоалара тIерзаь йолча автотранспортни управлене предложенешка хьажа.

АМБАРАШКА ЧУДОАССАДУ

Ялат чуэца ке хьатIаккхачерги сатесса бар Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза кхаш леладераш. Из ке хьатIаэттай. Совхоза цхьоалагIчен шоллагIчен отделене механизатораша дика тоадоина латтача ялате кхашка арехкар шоай комбайнаш.

Пятилетка дикъагIча, къоьстамбеча шера хIора гектара тIера 20 центнер йоаккхаш дерригта ялат чуда аьрхIад совхозе. Гуралья дийна ялаташ дикка хаиндаь. Хьегучох айр-дIенул дукхагIа доашладергдаь йост.

IуйрагIйна шоллагIча отделене со кхаьчача хана сихдаь ялат лелаккхаш бар механизатораш. 180 гектар йолча участка дукхагIа дола дакъа хьекха дар. Комбайнаш чакхъяьннача хьатарра мутIарагIа чаш тухараш латтар. Ялат уралатта цхьан дерригIа тIехьа дIо бутеш дIайолх дика бола машинаш.

Юстара цхьа агрегат латтар. Цхьа из тоаеш боахкар ремонтникаш. Царна гонахьа хьувзар отделене агроном Хамзаев Хасбот.

Шоай балхах лаьца цо аьлар:

— Берригта мукх 185 гектара тIа бе тхо отделене, хIанта хIа 235 гектар я за, — йоах Х. Хамзаева. — ХIана цаха чуьца участок эгара хелагIьар я. Ялат Iоданной. Цудухьа хьоаккхаш бизд цаха из. Сиха из еш дIахьалагIча скоростах яра комбайнаш. Боах лаьгIа хIайбила я ялат дойтеш цахь. ХIана цаьол комбайнераша шийг тIа гIаьла го баьнана ушгIа со. Дика къахьет комбайнераша. ХIараше низ а доьхц хиад вооча хана ца доттар ялат чуэцара.

Агронома оаьла волеш цIерш аьлар дIавахача шерашка сайна овсаре къахьегаш хьалхарча деноше а лакха хьожаеш дехлаш хьабоагIача комбайнерий Султанов Махьмада, Аллимов Журепа, Осиев Салауддина, кхыбарий.

ШоллагIа шу за республика заслуженни хьажкIаш леладеро Чагаев Iимрана ялат хьокха. Шийн хьажкIий кхашка хIана де хIама доецача хана комбайна тIа хайнае ца.

Сецача комбайнашта сиха тIаух машинаш. Латташ говш уж шофераша. ЦаI-шинъ бунаер чу а йоассеййя сиха хьаттa дIаух автомашинаш. Дика болх беш белгалбаьнна шофераш Геверлухаев Iальви, Хадыкаев Iусам, Масаев Юсуп, Батышев Iаддал-ВоахIап, кхыбараш.

— Укх кхай тIара ялат чуйнца доврга тхо цхьа ди даьлча, — йоах хьатIаенича отделене управляюще Арсануков Хьусена. Комбайнаш кхай тIара дIа на аллинге хьайбаша Iа доаккхаргдолча ча дIасаргда механизатораша. Чах мукъадоаллаше шоача дооксьаре вIашагIъебаь кени горохи дIее сахаргда хиа.

«Комбайна тIехьа — нул» яхача девизагIа болх бе лерхI совхозе.

ДIадахача шерашка санна совхоза механизаторашта ялат чуэца новкъостал дергда республика кхыча бохамаша. Назрановски района «Октябра 40 шу» яхача совхозера йиъ комбайн еиф совхозе. Ялат чуэцаш 50 агрегат хургья, царех вхкаш арахьара хьатIаьккхараш йолаш.

Ялат чуэцача хана хIара минут кхоаре, дукха ялат долча отделено участкашна 70 саго лаьрхIа палаткаш тохаш латераш еттеа. Механизатореашта мела эша хьалаш де: радиоприемник, шахматаш, керда газеташ, журналаш.

Совхоза ялат хьекха долалаьча шин дийнахьа центральна хьатта цхьа бIаь тонн гаргга ялат дIаэзад шофераша, царех 73 тонн шоллагIча отделенерча механизатораша аьрдаз.

Ялат чуэцера белхаш шерра дардаш латт совхозе.

Г. ГРУЗИН.

ТIАДИСА ДЕКХАРАШ ХЬАIОВ

РЕЙД

Укх шера хьалхарча ах шера планагIа 9650 центнер йоаккхаш пачхаьалкхенга 8 эзар центнер шура йохка езаш яр Малгобекски района «Ингушский» совхоз.

ХIаьта иштта кхоачашду укхдаза хьайбан продукташ дукхагIа ехара тIаийца социалистически декхараш?

Совхоза шурий фермашка хьожаш хилар тха рейдови бригада.

Ерригача совхозо кхоачашъяьй пачхаьалкхенга шура, хулх доххара дьалхарча ах шера планаш. Цхьабакъда, оалаш махиллара едIаувзачое Iо тIа ма дуллий дукъа ДукхагIйолча даьке шура йохкара план Коригов Валеи бригадир волча № 3 йолча шурий ферме чотах кхоачашъяьй совхозо. Пятилетка къоастамбеча шера бехктоккхамбе декхараш дьалхашка латтийга кхйта а деш хьойбей продукташ яхара творчески уйла а еш къахьегача цу ферма коллективо 8 июнь тIаккхоачаш рапорт делир хьалхарча ах шера план кхоачашъярех. ХIаьта йоах фермаша? Указаяра гIулакх ла йиш йоацаш во латт.

Миччa бесса яьккха я долтангара шура Iоьккхича кхы сагота боацаш, йолаш йолча торонех лерттIа пайда ца эцаш болх бу С. Картоева кулгалдача № 1 йолча ферме.

ХIана из яьккха шура мала йоакхерга? Iалима хьалаш дика хиларех шортта эрий тIаьнко бахаш я, доакъара дIайийнача культураш тIа доладаьл доахан.

— Цул совгIа хIара Iатта лаьрхIа скъа йолеш 4 килограмми цхьал муж беш концентратш лу оехо, — йоах совхоза керттерча агронома Гандалоев Iисас.

Иштта дика кхоабача шурийна дика долча симментальски фус долча доахех Iатто кийнехьен буси бархI килограмм мара лац. ХIаьта шоллагIча шурий ферме пхьа килограмм дукхагIа лу цхьан Iатто. Из бахьан долаш цу шкина а ферма хьалхарча ах шера шура яккхара а кийчъяра а планаш кхоачаш ца еш йисай. № 1 йолча ферма коллективо пачхаьалкхен пункташка дIачу ца луш тIайисай 11,5 тонн шура, хIаьта шоллагIча ферме планагIа 321 тонн йохка езача 290,5 тонн мара ехкаяц.

Геттара кIезига тIеттаду шура. Фермашка хIара дийнахьа йоаккха шура дIаязъеча журнала тIарча цифраша тешам боацаш дьахьюх из. Масала, июнь болалуш цхьоалагIча ферме дийнахьа 1760 килограмм йоаккхаш хиннала 30 июне яьккхар 2080 килограмм мара яц.

Цул совгIа вIалла кегийта йиш йоацаш тайпара кIезига хьоанал йолаш я ерригаза совхозера шура. Къаьстта кIезига хьоанал я №№ 1, 2 йолча фермашна; июнь бетта — 3,3 — 3,5 процент. Цхьадолча деношка кхьиеттел 3 процент мара йоацеш я хул.

С. Картоева кулгалдеча ферме контрольни дойна ца дага а дагIац. Приемни пункте дIахьале ферме анализ яккхац, из пункте оттаньр куа. Массехк бетта учетчик воацаш яьккха шура миччa хана дайоркаша дIаьльнаарчох дIаязъя. Молоковоз лелабча шоферо ше дIаккхух гаьна доахан дажача метте яьккха шура.

Ферма зоотехника С. Бокова тIадилла учетчика декхар. ЛерттIа шин зоотехнически болхи шурий учети лелае из кхачаи цун.

— Сайрийна шура йиша дIа а ваха бийсанна 12 сахьат даьча вIаьеча шоллагIча дийнахьа 4 сахьат даьча доарпкашца доахан деттача ваха кхоавац со, — йоах С. Бокова.

Из мара ихы болх беший зоотехника? Керттера декхараш тIехьатетт зоотехники. Из Iаткъаргда дишача фух дола хьайбаш дебадара, доахаиен Iальсаштех учет лелаяра беча балха.

Совхоза шурий фермашка цхьатерра хьалаш да шура дукхагIа яккха. № 3 йолча ферме дукхагIа йоаккхаш хилча цхьоалагIчен шоллагIчен фермашка шура кIезига хилара фу бахьан да? Цуьна уйла тIаерзае еза совхоза керттерча зоотехника Б. Чергизова.

Оаха кхетадечох цун керттера бахьан совхоза кулгалхоша, керттерча специалисташа тIехьаюсача фермашкара болх лерттIа вIашIтIехьа ца баккхар, къахьегама дисциплина да мегагIйоацаш лоха хилар да.

Хьайбай продуктивность лаккхъяра доаргашта, сютинкашта юкъе социалистически къовсам хIама дац тIехьаюсача фермашка. Ше хьенца яхь язьтай хаа доаркаша. ХIаьта хIара Iаттагаро планагIа мел шура яккха езаш ба хаи цхьабаргашта. Дийнахьа баь болх хьахьоккхаш бюллетень дац. Сар-сарахьа яьккха шура дIаязъеш доаркаша кулгаш язду ведомость лерттIа лелаеш цхьоалагIча ферме. Цу дерригача кхоачамбоацараша доахангара хьаяккха шура пачхаьалкхенна дIа ца кхоачийтаж йоае хьалаш хьохулийт.

Шоаш лелаеча доазах хIаренегара геттара кIезига шура йоахараш дукха ба совхозе. ДIабахача июнь бетта шо леладеча доахан хIаранегара Картоева Казбана 118 килограмм мара шура яьккхаяц, хIаьта Бархановна Марлас яьккхар 176 килограмм я. Цу хьоцхамаша тешаша хьагойт шура яккхара шера план цхьоалагIчен шоллагIчен фермаша кхоачаш ца еш йисара кхерам эттаьга.

Республика бохамашка сихдаь дIайоаш да хьайбашта докъашъяра кхоачамбаьга. «Ингушский» совхозе а кийчду дохкар. Боккъа дIакерча тIаекхашьа ца дIаьа даьа дийхам хьайбашта Iе докхара кхоачабайлгаш гIома дилкхьр хийда вIашIтIехьа-даргдий-аьлгI.

— ПланагIа бол 2020 тонн Iалаьрга ейле, оцаш 8 эзар тонн йолла езаш да тха, — йоах совхоза директора Гонгаев Ахмат-Гири.

Директора кхача совхоза хIайаьне Iалачьгоь бола планагIа йоагIачул планагIа дукхагIа мара дац. Аьна лаьрхIа дIайайна лацарна яха хьекха хьоний. ХIанзчул тIехьагIа шоаша хьакхача кхийдеш йола а мел эзар тонн сенаш а арадий-лаьгI? ДукхагIа теркам тIабаийта беза эрий тIаемьяна баьцаш хьекхара, хIанз дIа-болабаь цу цонашкара бола лаьгI ца беш.

РЕЙДОВИ БРИГАДА: **А. ЦИЦКИЕВ** — Малгобекски горисполкома юрта боахама производственни управление керттера зоотехник; **М. ДАСКИЕВ** — «Ленинское Знамя» яхача Малгобекски района газета сотрудник; **Т. АРЧАКОВ** — спецкор.

Пятилетка дикъагIча шера таланца къахьегама вахта дIакхайи Ка Орджоникидзе цIерагIа йолча Харьковски тракторий завода къахьегамхой. Ер шу доладелча гIоно планал совгIа иттаьш тракторий массехк эзар сомаца оттIалаша арахийцай цар.

СУРТА ТIА: кхелагIча сборочни цехе Т-150 К яха тракторий вIашагIйоалаш я.

М. ТУРА, Н. ВЕРМЕНЧУКА сурт.

ТАСС фотохроника.

ПРОФСОЮЗА ОБКОМА ПЛЕНУМ

Укх деношка Грознерча А. П. Чехова цIерагIча библиотеке хиннар культура балхлой профсоюза обкома VIII-гIа пленум. Цига дийцар «Республика культура предприятешка, учреждешка, организацешка къахьегамах дола законодательство нийса леладар» яхеи «Профсоюза вороххIлагIчен бархIлагIчен пленумашта юкъерча хана культура балхлой профсоюза обкомо баьча балхах» яхеи дешаш. Хьалхарча хаттах лаьца доклад йир культура балхлой профсоюза обкома председатела йов. Светлайс.

«Республика культура предприятешка, организацешка, учреждешка къахьегамах дола законодательство нийса лелаяр» яхача докладах прениешка къамельяш • дар Нохч-ГIалгIай облсовпрофа воккхагIволча инспектора йов. Бакаева, культура балхлой профсоюза Малгобекски райкома председатела йов. Ремизовас, профсоюза Гудермески района председатела йов. Бугаевас, профсоюза Веденски райкома председатела йов. Тепсуева, «Челюскинцийи» цIерагIча кинотеатра директора йов. Фримера, культура министра заместитела йов. Шаповаленкос, иштта кхыбараша.

Профсоюза шина пленума юкъерча хана культура профсоюза обкомо баьча балхах даьца къамельт дир культура балхлой профсоюза обкома секретаре йов. Читаишева.

Профсоюза пленуме дийцача хьалхарча дешах соцам тIаийцар.

В. ДОТМАРЗИЕВ.

БИЗЗА ПАЙДА ЭЦА

Производстве керттерча фондех бизза пайда эцаро предприяте балха технико-экономически хьокхамаш лакхду. Нийса йола оборудовани кхоачам болаш балхаца Iалашъяро, из цIена а дика а лелаяро, хIаьра хана е кхочча белхаш сена из латтаро производства дукхагIа, дIабода мах лохбу, производство боарам совбоахих, къахьегама овсарле лакхбу, йоаца къаьча, тоаю производства рентабельность.

ТIехьарча шерашка «Красный молот» заводе предприяте керттера фондаш 5844 эзар сомаца тIаийцийттай, реконструкция яь ялнай механизаци аппаратура цехина, чоа лойладеча цхьа хьалхарча эргIана, балха овсарбаьккхолой вовкъостала йолча цехий блок. Хьалъеш латт арматура цехий блок. Укх массехк шера завода цехашка дIаоттаьй 583 единица технологически электрооборудовани а, мухьаш хьалъяьду механизмаш, транспортни средствеш. ХIара шера 28—30 единица металл хедадеча оборудованекеи модернизаци ю, производствеи механизаци ялая технологи тоаяраи мероприятеш кхоачашъю.

Керлача оборудованекеи транспортни средстваштен заводо кердаяккхаро производства технически боарам лакхбир, керттерча фондай структура а тоайир. 1970 шерала хайдача оборудовани боарам 46,2 процентагара балхча 49,3 процентага кхоачаш лакхбеннаб, болхлой фондашна Iалашбар 8 процент, электровооруженность Iалашбар 12 процент лакхденнаб. Из бахьан долаш производство дикка дегIаденай. Укх пятилетка кхаь шера валови продукци арахецар 149 процент, къахьегама овсарле лакхъелар 12,5 процент дегIаденад. ХIаьта 1974 шера хьалхарча ах шера дIадахача шера цу юкъаца нийсдеча валови продукци арахецар 13,0, къахьегама овсарле лакхъяр 10,5 процент лакхденад. Продукци арахецар дегIадар 85—96 процент къахьегама овсарле лакхъеларах хьахиннад.

ДукхагIа пайда эц заводе керттерча фондех а. Пятилетка кхаь шера керттерча фондай хIара сомагIа пайда эцар 6 процент дегIаденад, из 1730 эзар сомаца продукци арахецара нийсса да. Иштта дукхагIа пайда эц производственни мощностех, производственни площадех. Духхьал цхьан 1973 шера 1 квадратни метр тIара болат арахецар 3,7 процент лакхделар, механизаци-аппаратура арахецар — 6,6 процент. Цхьабакъда, цхьацхьайолча цехашка бизза пайда эцаш керттерча фондех, къаьстта оборудованех. Из дукхагIча дакъе болхлой ца товар, организационно - технически кхоачамбоацараш хилар бахьан долаш да.

Цхьацхьайолча цехашка керттерча фондех, оборудованех пайда эцара анализ иц, шин ханнахьа маьхал яккхац заводе эшаш йоаца оборудовани, шин ханнахьа хуцаш тишъена станокаш, прессаш.

Оборудованех бизза пайда эцара массехк организационно-технически мероприяте чакхьяьккха лерхIаш я заводе. Царех я заводо шин низаца 90 болхло кийчаь лерхIаш хилар. ПТУ яьккхача къонача болхлошта лаьрхIа 120 моттиг кийчъяьй заводе. Курсашка шоай квалификаци лаккхъергья 580 саго. Заводо цехашка болх дикагIа вIашIтIехьбоаккхаргба болхлой хиннахьа де дезачох дIаккхетабарца, материалашца, заготовкашка, инструменташца технически документацеца уж дикагIа Iалашбарца. Боккха теркам тIабохийт заготовкаш кийчъяра йола производства технологи тоаяра. Укх шера хьалхарча квартале 28 тайпара заготовка кердача технологех кийчъяр бахьан долаш 26,3 эзар сома металл а кхоадаьд, керттерча фондех дукхагIа пайда эца вIашIтIехь а даьхад.

Оборудованена ремонт дикагIа яра лаьрхIа йола организационно - технически мероприятеш а я чакхъяккха лерхIаш. Производствашка юкъейихьай хьалхарча квартале 30 универсально - сборочни приспособлени. Царех 2,5 эзар сом пайда баьннаб.

Заводо чакхъяьккхача а чакхйоахаргйолча а мероприятеша укх шера керттерча фондех эцаш бола пайда пхи процент совбоаккхаргба

К. ГОЦКИЙ,
«Красный молот» завода керттера экономист.

ВАХАРА НИКЪ ХОРЖАЧОА

ДУВЛА ТХО ДОЛЧА ДЕША

Коммунизма материально-технически база хьалъяра КПСС XXIV съездо белгалдаькха Іалашъяр доккхачу йолу декъах тоьлла кхиарехь [illegible] Іилма, техника, культура дегІайоалларна мара. Цудухьа мехка чІоагІа эш лакха говзал йола инженераш, Іилмахой.

Тахана советски специалист — из марксистско-ленински Іилма лардаш карвераш, партен паччахьалкхен политически никъ бовзаш, шера Іилман а политически а кийча йола, ше хержа говзал йоза карверзаь саг.

Халкъа боахама цу тайпара говзанчаш кийчбеш 820 совгІа лакхерча дешара заведенеш я вай мехка. Царех эггара хьалхарчарех я Грознера Къахьегама ЦІена Байракха орден белаю, академика М. Д. Миллионщикова цІерагІара мехкдаьтта институт. 1920-ча шера болх бе йолаеннай из. Цу хана денз институто арахийцаб 15 эзар совгІа лакха говзал йола инженераш. Царех дукхахбараш бокхий Іилмахой, предприятей, тохкама а проектни а институтий, заводий, вузий кулгалдой хинна а хІанз а къахьегаш ба.

Грознени мехкдаьтта институт чакхъяьккхa ба СССР Іилман Академе вице-президент хинна М. Д. Миллионщиков, цу Академе вычислительни центра директор А. А. Дороднщин санна бола цІихеза Іилмахой, шозза Паччахьалкхен совгІата лауреат вола Социалистически Къахьегама Турпал, СССР мехкдаьтта чакхдоахачен мехкдаьттахимически промышленноста министр В. С. Федоров, «Главтюменьнефть» начальник, Социалистически Къахьегама Турпал, Ленински совгІата лауреат В. И. Мураваленко, дукха кхыбола бокхий Іилмахой производства кулгалхой.

Грознера мехкдаьтта институт йистеяьккха инженераш ба вай мехка ерригача мІаьнгашка болх беш, Куба, Инде, Египта, Сире, Алжира, Вьетнама, кхы дегІадовгІача мехкий мехкдаьттан а химически а промышленность дегІайоалае гІо деш.

Лакха говзал йола специалисташ кийчбара мел эшар да тха институте. Укхаза я хІанзарча оборудованеца прибораша Іалашъяь лабораторей, вычислительни центр, Къавказе толашагІа йола геологически музей, дешара мастерскей.

Студенташта хьехаш ва 400 гаргга преподаватель. Царех 15 Іилмай доктори профессори ва, хІаьта 150 Іилмай кандидати доценти ва.

ХІанз институте 8 факультет я мехкдаьтта промышленноста тайп-тайпарча 13 говзалех инженераш кийчбеш. Тайп-тайпарча къамех 7 эзар гаргга саг ва института коллективаца. Цу коллектива юкъевар эІамигача сага йоккха сийле я.

Мехкдаьттех мехкдаьтта гази бокхача маьхе я. ХІанз мехкдаьттех йоаха продукташ Іалашьмате дуккея тайп-тайпарей я, халкъбоахаме цхьаьнха я лакха царех пайда ца эцаш бороргдоваш.

Доагорм даьттаца, кІури кокси, кІурзи, битуми, кІадаш ду хьоаса, спирт, ацетон, пластмасси каучуки, молхаш, парфюмерни хІамаш, басараш, искусствени телат, кхы бІаьш продукташ кийчъю мехкдаьттах.

Эггара хьалха мехкдаьттех гази йоар моттигаш лаха еза. Из декхар кхоачашду тха институте геологоразведочни факультете кийчбеча геологаша. Пхь тайпара говзал йола инженераш кийчбу факультето — геологаш, геофизикаш, гидрогеологаш, геодезисташ.

Лаха мехкдаьттен гази лаьттан чекхашкара хьалдаккхава бурув тоха деза. Лакха давленешш йоахали йолча, кІоарга дадача лаьттан тІоапешка бурув тохаре чоалхаве декхараш кхоачашду инженераша-бурово ках. Бурув теха гучадаьккхача тІехьагІа из хьадаьккхара кулгалдеш ба эксплуатации инженераш.

Хьадаьккха мехкдаьтта из чаккхдоахача е мехкдаьтта-химически заводашка кхоач. Укхаза а эшаш инженераш. Цу гІулакха институте технологически факультете кийчбу шиш тайпара говзал йола инженераш: инженераш-технологаш инженераш-нефтехимикаш.

Мехкдаьтта промыслий, заводий чоалхаеча механизмашка хьажара, лартІа цар болх вІаштІехьбаккхара институте кийчбу инженераш-механикаш. Ишттa институте кийчбу инженераш-гІишлонхой, инженераш-экономисташ.

Цхьешна бахьанех дийнахьарча отделене деша торо йоацча кагирхошта лаьрхІа институте и сайрейнарча а заочни а факультеташ.

Цул совгІа институте я дийнахьара кийчон отделени. Цо институте деша оттара кийчбу дІадахача шерашка юкъера школаш чакхъяьхха кагирхой.

Дийнахьарча кийчон отделене хьаьш производстве, совхозе, колхозе болх беь пхьан шераш кІеалтагІа йоацаш стаж йола кагирхой, хІаьта иштта СССР-а Героашна кийчлаьча Низашка гІулакх даь цІабаьхкараш а. Отделене бовгІа кагирхой хьоачта а бу. [illegible] а хьожабу предприятей, гІишлоний, совхоий колхозий кулгалхой [illegible] майшоваьлча.

Кийчон отделене деша оттаранта бетта 40 сом стипенди а общежите моттиг а лу. Кийчон отделени чакхъяьккхараш конкурс йоацаш институте I курсе дІаэц.

Дувла тха институте деша.

С. КАГЕРМАНОВ,
Грознени мехкдаьтта институте кийчон отделене заведующи, доцент.

ХОЗАЧУНЦА ВІАШАГІКХЕТАР

Республика чурча гІулакхий министерства болхлоша айхха бувзам лелабу Нохч-ГІалгІайчен творческа коллективашца. М. Ю. Лермонтова, Советски Союза Турпала Х. Нурадилова цІерагІча театрий, филармоне артистий каст-кaстa хул чурча гІулакхий районий отделий болхлой болча хьоалгІа бовхе. Цу тайпарча вІашагІкхетараш вІашагІа ду тха болхлой вахар, шербу цар эстетически кхетам.

Укх деношка чурча гІулакхий Ленински районий отдела болхлой болча хилар Х. Нурадилова цІерагІча театра актераш. Театра керттерча режиссера Р. Ш. Хакишева дийцар театра историх, цун коллектива творчески планех.

Артисташа шайца болхлошта гойтар В. Шекспира «Отелло» яхача пьесо дакъа. Покхача говзаца ловзайир Аваса Отеллон Джамаева Яго ролаш. Артиста М. Душаева дийшар А. С. Пушкина стихаш. «Кхаьш вийлер» яха белаш сцена оттайир М. Хадзиевен Л. Осамерзаевен. Гулбейнарчарна чІоагІа раьза болаш тІидийр С. Айдамирова илли.

Сакъердаме чакхдаьлар Ленински РОВД болхлой Х. Нурадилова цІерагІча театра артисташца вІашагІкхетар.

Б. ДЕМЕНТЬЕВСКИЙ,
Нохч-ГІалгІай АССР МВД политико-кхетама балха отдела инструктор.

Спартакиада чакхъяьлар

Чакхъяьннай Советски халкъо Сийлахь боккхача Даьхен тІем тІа Котало яьнна 30 шу дизара хетаь хиннa Нохч-ГІалгІайчен VI-гІа спартакиада.

6 июле торжественно дІакъайлар спартакиада. Цига ше къамаьл деш физкультуран спортен республикански комитета председателa Б. О. Гайсанова белгалдаьккхар укх тІехьарча шерашка вайнига спорт дегІаена хилар, цига дакъа лоацаш мугІараш шерлуш хилар. Цунна тешал ду дентара дента вай спортсменаша доалхача толамаша. Цо цІераш яьхар дикагІйолча команда.

Масала, велосипедаш хехкаш хьалхара моттиг яккхара хиннача хьалхара котбаьлар «Спартак» общества спортсменаш, шоллагІча метте ба «Динамо» общества велосипедисташ, хІаьта кхоалагІча метте — «Труд» обществера бераш.

Нохч-ГІалгІайчен VI-гІа спартакиада масе ахьашка дакха толамаш даьхар 950 очко яьккхача «Труд» общества спортсменаша. Спорта масе тайпашка хІана беш яьнна чемпионаш хилар царех. Царна елар спартакиада керттера приз.

ШоллагІа моттиг яьккхар «Буревестник» яхача общества спортсменаша. Цар а хьалхекхар спортиона говзал шоай лакхлуш йоагІаьта.

Спартакиада керттерча судакхочо Б. Я. Власова хьалхара моттигаш яьхача командашта дІаелар кубкаш дипломаш, хІаьта чемпионашта — призаш.

СУРТА ТІА: Нохч-ГІалгІайчен VI-гІа спартакиада керттера приз яьккха «Труд» общества команда.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ДОККХА ЦІАЬХЬА КАНДИДАТ

Юрта боахама Наурски районе управлене начальника П. Ф. Демченко кабинете дукха вах летт укх деношка. массанахьара телефонаш етт. Помкъосташа, доттагІаша, цуна пхьана болх беча нaха даькъала вуш из юртбоахама Іилмай кандидата Іилман степень яларца.

Укх деношка Горски юртбоахаме институте Іилман Совето Демченко Петр Федоровича хьаделар Ерригсоюзни аттестационни комиссе (ВАК) чІоагІдаь юртбоахама Іилмай кандидата диплом.

ВорхІ шу даьккхар цо «Нохч-ГІалгІай АССР гІомарий аренашка лeладеча жена промышленни скрещивани яри цох хьабоала пайдех» яхача темах диссертаци язъеш.

Из диссертаци боккхача лоархІаме я жа леладелта дІахо дегІадоаладара. Жен промышленни скрещивани елге хІаьале а юкъедоаладаьд республика дукхача колхозашкей совхозашкей.

Е. ПОГОСОВ.

ДОТТАГІАЛА ГАСТРОЛЕШ

Нохч-ГІалгІайчене бахача наха чІоагІа дукхадеза дозе илли а, ашараш а, халхараш а. Цудухьа дукха вах хул вай республике доттагІала гастролешка баьхкарий коллективаш.

ХІаьта вайцига кІезига хилац цІи хеза коллективаш, мехкий [illegible] дІазол дехьара говзанчаш.

Укх шера вай республике доттагІала гастролашка хийнай Армене Паччахьалкхен Камерни ансамбль, Дагестана иллейи халкарей ансамбль, «Ярославские ребята» яха вокально-инструментальни ансамбль, «Романтика» яха ленинградски ансамбль, Аджаре иллейи халкарей ансамбль, Грузински ССР-а заслуженни артистка Чохели, СССР-а [illegible] артист П. Серебряков, Нохч-ГІалгІайчене бахача наха безаме тІаийцар Венгерски, Болгарски, Югославски эстрадай артисташ.

Укх гентарча хана Нохч-ГІалгІайчене богІаргба «Бузуки» яхача гречески эстрадни ансамбла артисташ, белорусски камерни оркестр, «Трембита» яха молдавски ансамбль, Таджикистане паччахьалкхен хореографически ансамбль, кхыйола коллективаш.

П. [illegible]

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

КОМСОМОЛА ЮБИЛЕЙНА ХЕТАЛЬ

Укх деношка Назрановски районий культура ЦІагІа хилар комсомола В. И. Ленина цІа еннa 50 шу дизара хетаь комсомолецей кагирхойи собрани. Цига дакъа лоацаш бар доаллаьа уллача Пригородни районера вакалаш а.

Комсомола В. И. Ленина цІа енна 50 шу дизара хетаь доклад йир ВЛКСМ Назрановски райкома хьалхарча секретаря А. М. Додова. Цо дийцар малагІа къахьегама толамаш даьха цакъаьстхаб районе комсомольцаш а кагирхой а цу хезача денна.

Цул тІехьагІа къамаьлаш дир трикотажни фабрика швея, мотористкас Т. Белоусова, «Электроинструмент» завода слесаре Бекова, 30-ча шерашкарча комсомолец Т. Мальсагова, кхычар.

ВЛКСМ Пригородни районa хьалхарча секретаря нов. Козырева Наьсарера комсомольцаши кагирхойи даькъала бийшар шоай хезаче денца, дІахо цар толамаш доахийта а лайра.

Собрани чакхйоаллаш къамаьл дир КПСС Назрановски райкома секретара нов. Гандалоева.

БІАРЧЧАЧА АХКАН КЪАХЬЕГАРГДА

ХІара шера вай республикерча лакхерчен юкъерчен дешара заведенешкара дукха студенташ ух ахкан юкъа мехка промышленни культурни гІишлош еш.

— «Пятилетка къоастамбеча шера хьинаре къахьеста!» — яхача девизах болх бергба укх шера Нохч-ГІалгІай областной студенческа отрядо. Укх чакхдаьнначо кІиранди йнахьа гІишлоаьвеча балха студентий отрад вахьаниххара хетаь митинг хилар.

ІуйрейІн ВВарахьа мехкарашен лагийча наха хьалйизар Грознера В. И. Ленина цІерагІарр майда. Нохч-ГІалгІайчене заводаш, хьайбай комплексаш хьалъеча, газопровод малача болх беш, элат чуэлча юртбоахама къахьегамхошта поспъостал дие хургба уж. Укх ахкан ши миллиона гаргга сома балхаш дергда шар.

— Тахан иттаьлагІа накъабоах вай студенташ гІишлошьераш, аьлар гулбеннараша цига къамаьл даьча ВЛКСМ обкома шоллагІа секретара В. Калинина. — Нохч-ГІалгІайчен вакалашка даррига шерашка хьинаре къахьийгад, шоаш болх баьча шерашка 11 миллион сома болх хоачашбаьб цар. ХІаьта укх шера а цар хьинаре къахьегархиларех вІалла шеко яц.

Цун къамаьла чакхдаьнча областной ССО командира И. Эльмурзаева отрад дІахоа кийча хиларахи цар укх шера де дезаргдолчох лаьца рапорт лу КПСС обкома секретарига М. О. Бузуртановга.

КхоалагІа къахьегама семестр дІайолалларна отрад [illegible] митинге къамаьл дир Серноводски юртбоахама техникума студента Р. Нанаева, М. Д. Миллионщикова цІерагІча мехкдаьтта института студентас И. Гронниас, яьалха районни ССО командир хиннача Р. Газарова.

Аьлли болх бе дина кийчбарах ВЛКСМ обкома секретара М. Хойхоева Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен университетен Серноводски юртбоахама техникумен отрядашта, выпелавш саар, хІаьта кооперативаш, политехнически мехкдаьттен техникумай отрядашта — ВЛКСМ обкома сийлен грамоташ.

Цул тІеххагІа В. И. Ленина памятника уха зизаш дехкар кагирхоша.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

«ТЕРЕК» — ВОЛГАРЬ

Селхан Грознерча С. Орджоникидзе цІерагІча стадионе «А» классе шоллагІча лига йиъалагІча тоба командашта юкъе футболах ловзара дакъе хьалхаре моттиг яккхара къовсам лоаттабеш хилар Грозненски «Тереки» Астраханскя «Волгеи» яхача футбольни командай футболисташ.

Хьаьший яйшар 1:3 счет я [illegible].

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ЦУН ПОЭЗИ ЛЕРГЙОАЦАШ Я

12 июле 70 шу дузаш хургьар Пабло Неруда. Цу дента дІакхача ятт бутт эшаш веннар из, тІема хунто чилийски халкъа Іазап тІалоаттадешн цІий мехкадеши баьккха ятт бутт. Халача лазарах цамогаш хиннаа поэт, цхьабакъда лорашa унахцІено кІезиг-дукха тоаергьа яьнна хоу денна хинна. 1973 шера сентябре ьяча переворота трагически событеша хьалхаьккхай Нерудай Іоажал.

Республикански Испанерча Чиле консула Нефтали Рикардо Рейес Басуальтова хала дар дипломатически ранга хила дезаш дола сабар хила, са дахка эггара хьакха фашизмах товсабалар шийна бІаргагучча долча хана. Дукххача мехкашка хиннав из, капиталистически дунен тІа массе метте бІаргадайнад ддунна цІий даьхене а сикна, мугІарeча къахьегамхой вахар мецен миснан хилар.

XX бІаьшерен тхьа иттлагІча шерашца бакъдир хургьда дьнна хийтта унзаре хІамаш: ІажагІа у даржаш даттар Европе гІолла, хІаьта Испанерча граждански тІемо цІенхаштта хоам бир адамлента. Дипломата Нефтали Рейеса, дуккхача шийн ханнерчарна а санна, холора дунен культура варварех лоракра хьалхара шийн бекктокхеи. Цу деношка «Дег чура Испании» яхаш стихай книжка арахийшар чилийски консула. Ишттa дІайолаелар Пабло Неруда цІерагІа тІоовахьнача вай хаварча сийлахьвоккхача поэта творчество.

Нерудай книжкашта переводаш яй дунен халкъий иттaш меттaда. Къаман ларда тІа хьахинча, чилийски лаьттан хозали шоай тайпара белгалонашци шоашта чулаьца цун стихаш, хІара поэт из дагедоалаш ма хиллара, халкъа фольклора лакъа а хиша дІаэттай. Латински Америке Нерудай поэзе мугІараща бувц вІашин шоай безам катийча нахен мехкарашен; ашарашка къаьцун стихаш континента массе мІнинге ец. Нерудай творчество алхха шин къаман хиллa ца Іеш, дунен тІа дІакхеста еррига адамех а я.

Пабло Нерудай — дипломата (Халкъа цьоагІон правительство йолча хана Францера Чиле посол хиннав из) гІулакхаш цун творчествашеи машар бахьан долаш хьинаре лоаттабеча къовсамцен айхха вІашагІаьйнад. Литература дакъе Нобелевски преме лауреат, «Халкъашта юкъера машар чІоагІбарах» телача Ленински преме лауреат вола Пабло Нерудас пхьатарра лакха кхетадаьд литератор а дунен халкъашта юкъерча арене Чиле политически вакал а хиннача шийн деккар. Дунен граждани хиннa из, цудухьа цун дега холора дунен тІара беррига баден йоаца виисхои.

Цун вахарев творчестваи маІан хенчад гуманистически идеалаш бахьан долаш, фашизмана духьала къовсам лоаттабелга. Сталинград бахьан долаш цІий мехкадеш тІом лаьттача хана Неруда цу хана ваьхача гаьнарча Мексикера вайнига кхьачар фашизмаца чІоагІа тІом лоаттабеча советски халкъаца Латински Америкерча прогрессивни наьха солидарность хиларах дувцаш дола башхе-хоза «Сталинграданарча безаме илли». XX бІаьшерен поэт, Пабло Неруда цІакхха а хиннаваш юстарваьнна вем боахаш. Шийн даьхено Чиле писателий общества керте хул из. 1945 шера халкъо Сенате хорж. 1949 шера Париже хиннача машари тІехьарчар Конгрессе дакъа лоац Пабло Нерудас.

Вай мехка СССР халкъий 12 меттала еррига тираж 364 эзар экземпляр я долаш арахийцал Пабло Нерудай книжкаш. Поэт икъа хиннa Іийпаваш вай мехка, дег тІара дика доттагІий хинаб цун укхаза. Ше валале хьалхагІа цо яьнний ше доккхал дешн шийна дукхаезаши хиннача города «Москвана гІайгІане стих».

Чиле хиннача сентябрьски тІема переворота трагически событеша вийра Неруда, яхаш тешал ду цунах йисача Матильда Урругиас. Дарба деш хиннача лоро поэта сесага моталаьд Сальвадор Альенде валарах хоам беш дола деррига газеташ дІалочкъаделга а хала цамогаш волча Нерудана шийн кхоачарагІа вола доттагІа. Чиле законни президент вийнилга ховргдоаца хІама дела а. Цхьабакъда боккъонца долаш долча гІулакхий хьакъехьара бакъдар къайладоххьадургдолаш хиннадацар. Радиоприемника лерг тІа а дилла Чиле фашистски хунто леладеча кердача зуламех лаьца аргентински, московски радиос деча хоамашка лаьргІаш хиннав Неруда. Хунта салташа гобаь лаьттача клиникe чубаха мукъа бенибац Неруда сесага гаргарча нахан. Сантьягора цун цІеноши башха-дика библиотекеи хІалакьйий.

Дукха ха йоацаш гучадаьлар тІема хунто деннача приказагІа сийлахь-воккхача поэта дакъа кашара хьа а дахкийца мича дихьад ца хойташ дІоладьерца кІорча даьккхалга. Пабло Неруда веннача тІехьагІа а унзара ва переворот хиннача тІехьагІа чилийски городий майдаш тІа цун книжкаш доагадьеча фашисташта. Наха тІалоаттаю террори Іазапи 30-ча шерашкарча нацистски «крестовни походе» кІеьдагІа вІалла а дац.

Цхьабакъда поэт веннача тІехьагІа тІом болабаьб цун стихаша. Чиле хиннa, тоахам баьннача боазон наьзашца къовсам лоаттабара чІоагІа тІаьхе цар. Прогрессивни адамаша чилийски патриоташа шоай солидарность хилар хойташ белгалдоахкх Чиле сийлахь-воккха поэт ваь 70 шу дизар.

Мария ЛЬЯНОС,
АПН корреспондент.

АНГЛИ. Лондоне Трафальгарски майда тІа къахьегама чоалхаий массови манифестаци хилар. Манифестаме дакъа лоацаш хинначар Іаьдалгара дІадийхар хІамашта мехкаш лакхдаларца хьадаш боллаш къовсам лоаттабелгах бола бе ца могаш хиларах доладе посольбен лакхдетгег.

СУРТА ТІА: манифестаци чакхйоала ха.

ТАСС фотохроника.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 июль
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачий программа. 9.05 — Босбола телевидени. ІуйранарІа гимнастика. 9.30 — Босбола телевидени. «Искусства мастераш — берашта». 10.00 — Босбола телевидени. «Кинопиккъбараой клуб». 11.00 — Босбола телевидени. Советски иллей концерт. 11.20 — Литературни дешераш. «Малха чІорга» яха Быкова дувцар. 15.20 — Передачий программа. 15.30 — «Ненна школа». 16.05 — Интузиастий вакъа илли. Горьковски автозавод хьалъеваьлча вІашагІкхетар. 17.05 — Берашта йола фильм. «Вить техники жІаьли» яха телевизионни художественни фильм, 2-гІа сери. 18.00 — Грознески ацетонови завода коммунистий хьакъехьа. 18.20 — «Ялат чуэцара толамаш лакхae». Совхозий объединение начальника Заргеева выступлени. 18.30 — Саги законаш. 18.00 — Чайковски цІерах йолча дунен лакхъашта юкъерча 5-ча конкурса лауреата Пономаренкой выступлени. 19.20 — «БАМ — йоккха гІишло хьалъе йолаюча» яха телевизионни очерк. 19.50 — Босбола телевидени. «Леонардо да Винчей вахар» яха телевизионни художественни фильм, 2-гІа сери. 21.00 — «Хан». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. Футболах йола СССР-а чемпионат. Киевера передача. 23.00 — Керданараш, передачий программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Керданараш. 18.15 — Берашта. Оакхарий къекъехна берашта. Ленинградера передача. 18.30 — Нохч-ГІалгІайчен гІолла. Информационни программа (эрсий, гІалгІай меттала). 18.50 — Документальни фильм. 19.00 — Пятилетка, 4-гІа шу. Республике энергетика дегІаяр (нохчий меттала). 19.10 — Киножурнал. 19.20 — Механизатор — Халипат (нохчий меттала). 19.30 — Шовна, бераш (гІалгІай меттала). 19.40 — Фильм-концерт.

10 июль
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачий программа. 9.05 — Босбола телевидени. ІуйранарІа гимнастика. 9.20 — Керданараш. 9.30 — Босбола телевидени. Берашта. «Московски зоопарке». 10.00 — Босбола телевидени. «Гончарий горда» яха телевизионни художественни фильм. 11.35 — «Соколовам денаиа балха дакоша дезал денна» яха телевизионни очерк. 15.30 — Передачий программа. 15.35 — «Чемпионаш бене» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 16.05 — «ДІайоаза са бригада» яха телевизионни очерк. 16.35 — Босбола телевидени. «Догам». 17.05 Берашта йола фильм. «Вить техники жІаьли» яха телевизионни художественни фильм. 3-гІа сери. 18.00 — «Юрта библиотекера Тарамова». 18.10 — Нохч-ГІалгІайчен гІолла. Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.30 — «Іилма — тахан». 19.00 — Пятилетка, 4-гІа шу. Наурски района къахьегамхой гІулакхий [illegible] 4. 20.00 — Босбола телевидени. «Леонардо да Винче вахар» яха телевизионни художественни фильм. 3-гІа сери. 21.00 — «Хан». Информационни программа. 21.30 — Литовски ССР-а искусства мастерий концерт. Съездий [illegible] трансляци. 23.15 — Босбола телевидени. «Спортлото» тираж. 23.25 — Керданараш, передачий программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Керданараш. 18.15 — Босбола телевидени. Берашта. «ХІара сурта тІа маля ба». 18.30 — Документальни фильм. 19.00 — Телевидени Волгоградски студе передача. 20.00 — Шовна, бераш. 20.10 — Хоамаш, реклама.

РАДИО

9 июль

6.30 — Юртара Іуйре (эрсий меттала). 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.25 — «Сердало» газета обзор. 8.15 — Хоамаш — горсете гІолла. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — Сулаева стихех дола илли (гІалгІай меттала). 15.00 — «Партийни документаш хувцилга дІахо долаш летт» яха корреспонденци (гІалгІай меттала). 16.15 — «ДукхагІа а дикагІа а» яха корреспонденци (нохчий меттала). 16.30 — Нохч-ГІалгІай АССР-а юстице министра Алабастово «Наьна омаш лаши законаш» яха беседа (нохчий меттала). 16.45 — «Городе йІаьйха йолча хана» яха передача (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

10 июль

6.00 — Москва. 7.30 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.35 — «Ленинан никъ» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Хоамаш — [illegible] гІолла. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — Нохч-ГІалгІайчу хиннa классови къовсами цун керттера хьинаши яха беседа (гІалгІай меттала). 8.40 — Ашараш. 9.00 — Москва. 16.00 — Коммунистий чакхчуэцча (эрсий меттала). 16.15 — «ТІехьенгара тІехьенга» яха Борисова беседа (нохчий меттала). 16.30 — «Юртара вахар» (нохчий меттала). 16.45 — «ДоттагІал толами хьаст ба» яха корреспонденци (гІалгІай меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала). 18.40 — Москва. 19.30 — «ХІанзарча хамерй къона саг» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 20.00 — Юрта боахама болхлошта йола концерт (нохчий меттала). 20.30 — Москва.

ХАОТТАМ

Тахан республикен Грознен гІолла хувцалуш моргаш а йолаш, йоачан йоацаш, малхбоалехьара 3—7 м/сек мух а хьекхаш ха латтаргья. Республике 24—28 градус, Грозне 26—28 градус йІохкал хургья.

10—13 июлага кхаччалца хувцалуш моргаш а йолаш, наг-нагахьа лоацича юкъа догІа а делхаш, буйсан 16—20 градус, дийнахьа 23—28 градус йІохкал а йолаш ха отта тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина уллица 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-24-38; партийни вахарей культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-24-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Газет [illegible]

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

Заказ № 5390.